

GARAPEN MORALA ESKOLA ADINEAN

GRADU AMAIERAKO LANA

EGILEA: Aristizabal Albistur, Miren

ZUZENDARIA: López de Sosoaga López de Robles, Alfredo

2019-2020

Laburpena

Burututako ikerketa honetan, generoak, kirol motak eta sedentarismoak haurraren garapen moralean duten eragina ikusi nahi izan da, eta, beraz, zein aurreratuta dauden horri dagokionez. Horretarako, Gasteizko 10-11 urteko hurrekin bi inkesta gauzatu dira. Egindako ikerketak metodologia kuantitatiboa izan du oinarri, galdetegiak erabiliz eta horien emaitzak Kohlberg-en teoriara bideratuz. Tresna horien bidez, haurrek sozializazioari dagokionez duten garapen moralaren maila eta gizarteak ezarritako arauen ikuspegia ikusi da. Horretarako, eta aipatu den bezala, hiru ataletan banatu dira haurrak: lehenengoa, generoa da; bigarrena, talde mailakoa edo banakakoa den praktikatzeko duten kirol mota; eta hirugarrena eta azkena, kirola egiten duten ala ez, Parlebas-ek duen kirol-kontzeptzioan oinarrituta. Inkesta horien emaitzekin, badirudi aipatutako atal horien arteko aldeak eragina dutela haur bakoitzaren garapen moralean.

Hitz gakoak: *garapen morala, sozializazioa, arauen interpretazioa, generoa, kirola.*

Resumen

En esta investigación, se ha buscado ver el impacto que tiene el género, el tipo de deporte y el sedentarismo en el desarrollo moral del niño/a, y por consiguiente qué avanzados están respecto a esto. Para ello, se han hecho dos encuestas con niños de 10-11 años de Vitoria-Gasteiz. La investigación realizada se ha basado en una metodología cuantitativa, utilizando cuestionarios y enfocando los resultados de ellos a la teoría de Kohlberg. Mediante estos instrumentos, se ha observado el nivel del desarrollo moral de los niños respecto a la socialización y el enfoque de las normas impuestas por la sociedad. Para ello, como ya se ha comentado, se han fragmentado a los niños en tres secciones: la primera el género; la segunda el tipo de deporte que practican si es colectivo o individual; y la tercera y última, si practican deporte o no basándonos en la concepción de deporte que tiene Parlebas. Con los resultados de estas encuestas, parece que la diferencia de estas secciones ya mencionadas, tienen repercusión en el desarrollo moral de cada niño/a.

Palabras clave: *desarrollo moral, socialización, interpretación de normas, género, deporte.*

AURKIBIDEA

1. SARRERA.....	3
2. MARKO TEORIKOA.....	4
2.1. ZER DA PENTSAMENDU MORALA?.....	4
2.2. PIAGETEN ETA KOHLBERGEN IKUSPUNTUA.....	5
2.2.1. PIAGETEN ETAPAK.....	6
2.2.2. KOHLBERGEN ETAPAK.....	7
2.2.2.1. LEHENENGO MAILA.....	7
2.2.2.2. BIGARREN MAILA	7
2.2.2.3. HIRUGARREN MAILA	8
2.3. ARAUAK BETE.....	8
2.3.1. SARRERA	8
2.3.2. GORPUTZ HEZKUNTZA, KIROLA ETA ARAUAK.....	9
2.4. HAURREN GARAPENA GENEROAREN ARABERA	11
3. HELBURUAK ETA HIPOTESIAK	12
4. METODOLOGIA.....	12
4.1. TESTUINGURUA.....	13
4.1.1. IKASTOLAK	13
4.1.1.1. LEHENENGO IKASTOLA	13
4.1.1.2. BIGARREN IKASTOLA	13
4.1.2. ATLETISMO TALDEA	14
4.2. LAGINA.....	14
4.3. TRESNA.....	15
4.4. DATUEN ANALISIA	17
4.5. ETIKA	19
5. EMAITZAK.....	19
5.1. ARAUEN INTERPRETAZIOA.....	20
5.1.1. GENEROA	20

5.1.2. KIROLAREN IZAERA.....	21
5.1.3. HAURREN PRAKTIKATZEA	21
5.1.4. GALDETEGIAREN BIGARREN ATALA	22
5.1.4.1. BESTEEN SENTIMENDUEN GARRANTZIA	22
5.1.4.2. ZIGORRAK SAIHESTU	23
5.1.4.3. AKORDIO BATERA IRITSI ETA BESTEEN NAHIAK ASETU.....	23
5.2. SOZIALIZAZIOAREN INTERPRETAZIOA	24
5.2.1. GENEROA	24
5.2.2. KIROLAREN IZAERA.....	25
5.2.3. HAURREN PRAKTIKATZEA	25
5.2.4. GALDETEGIAREN BIGARREN ATALA	25
5.2.4.1. BESTEEN NAHIAK ASETU	26
5.2.4.2. NORBEREKOIKERIA.....	26
5.2.4.3. ENPATIA	27
5.3. GALDERA NAGUSIEN EMAITZA TOTALA.....	27
5.3.1. GENEROA	28
5.3.2. KIROLAREN IZAERA.....	28
5.3.3. HAURREN PRAKTIKATZEA	29
6. ONDORIOAK.....	30
6.1. HIPOTESIAK BAIEZTATZEA.....	30
6.2. HAUSNARTZEKO BESTE ZENBAIT ONDORIO	31
7. HOBEKUNTZA PROPOSAMENAK.....	32
7.1. MUGAK.....	32
7.2. HURRENGO IKERKETAK	33
8. ERREFERENTZI BIBLIOGRAFIKOA	34
9. ERANSKINAK	36

1. SARRERA

Zergatik batzuetan inoiz pentsatu ez dugun ekintza bat burutzen dugu? Kirolak nola eragiten du gure garunean? Egia al da kirolak pertsonen garapenean asko laguntzen duela? Zein da kirolak gaur egun duen garrantzia gure inguruan? Horrelako milaka galdera formulatu eta bururatzen zaizkigu gai horren. Kirola eta pentsamendu morala uztartzea ezinbestekoa bihurtu da.

Txikitatik, hainbat kirol praktikatu ditut, baina gehien gustuko izan dudana eta nire bizitzan zehar hainbat alderditan lagundu nauena atletismoa izan da. Horregatik, nire egunerokoan oso garrantzitsua den horri buruz zerbait ikertzeak bultzatu nau gai hau aukeratzera. Gainera, betidanik psikologia interesgarria iruditu zait eta bi gai hauek elkartzeko aukera ikusterakoan, aurrera egin nuen.

Azken hamarkadan eskoletan aktibitate fisikoaren presentzia eboluzionatuz joan da ikerketa ugariren eraginez, hau da, adierazpide horiek gaiaren garrantzia islatzearen ondorioz. Gaur egun, ikerketa desberdinei esker, jakina dago aktibitate fisikoak gizabanakoaren garapen integralean laguntzen duela eta ez bakarrik arlo motorrean. Arlo kognitiboa, soziala eta afektiboa ere lantzen dira. Gure gaiarekin jarraituz, Ramírezek, Vinacciak eta Suárezek (2004) hurrengo hau aitortzen dute garapen kognitiboari buruz:

Existe evidencia de que los procesos cognitivos en niños que practican una actividad física de manera sistemática, son mejores que los procesos de niños que son sedentarios (2004: 70).

Gorputz hezkuntzak haurraren garapen integralean duen garrantzia oinarri harturik, lan honen helburua, aktibitate fisikoa haurren garapenaren osagarri gisa sartzea da eta, horretarako, eskola zein eskola-kirola leku ezin hobeak da, ikasteko, sozializatzeko, elkarrekintzarako, harremanak izateko, nortasuna garatzeko, eta abar. Nik lehen pertsonan bizi izan dut hori; izan ere, nire inguruan nabaritu ahal izan dut kirol motaren bat egiten genuen pertsonok, sozialki, integratuago geundela eta hobeto ulertzen genuela "arau" kontzeptua.

Garrantzitsua da garapen moralean aurrera egitea, horrela haurraren irizpidea sortzeko eta arauak ez jarraitzeko, hauen zergatia zein den jakin gabe. Gainera, moralki zenbat eta aurreratuago egon, orduan eta integratuago dago sozialki. Bizi garen gizartea soziala da, eta etengabe tratatzen dugu inguruan dugun jendearekin.

Irakasle on helburuetariko bat, irakas-ikasteko prozesua bideratzea da. Kirol praktika baten ondorioz, haurrek garapen kognitiboa hobetzen dute, baita beste arloak ere: arlo motorra, emozionala eta soziala. Beraz, gorputz hezkuntza edo kirola ezaugarri paregabeak dira garapen integrala lortzeko.

2. MARKO TEORIKOA

2.1. ZER DA PENTSAMENDU MORALA?

Lehenik eta behin, garapen moralaren zer den argi eduki behar da hurrengo guztia ulertu ahal izateko. Garapen moralaren inguru sozialaren eraginarengatik pertsonaren berezko egoera (Turiel, 1983) eta bere izaera eraldatuta izaten den prozesua da (Kohlberg, 1992:187). Psikologoek bi zentzu ematen dizkiote moralari: alde batetik, justizia, ekitate eta elkarrekikotasun bezala azaltzen dute; beste aldetik, berriz, altruismo eta zintzotasun moduan (Gómez, 2004).

Jarraitu aurretik, etika eta moralaren desberdintasuna ulertu behar da. Bi kontzeptu hauek esanahi desberdina dute, nahiz eta batzuetan hauek guztiz ez desberdindu. Etika gizarte edo talde baten ohiturak aztertzen dituen zientzia da, doktrina azaltzen duena, eta honen ondorioz akzio batzuk modu batean edo bestean aurrera eramaten dira. Morala, berriz, ekintza batzuen zergatia ikasten duen zientzia da. Ekintza hauek normalean norbanako adimena eta honen testuingurua elkartu ondoren, arrazoia erabiliz burutzen dira (González, 2000).

Etika eta moralaren desberdintasunak ulertuta, jakin beharra dago garapen moralaren ikertzen duten teoria gehienak lehen aipatutakoarekin bat datozeela: inguruak garapenean eragina dauka (Turiel, 1983), baita pertsonaren adinak ere: norbanakoa geroz eta helduagoa izan, honen garapena aurrera joango da bere jokaera eta baloreekin batera (Gómez, 2004).

Aipatu bezala, inguruak eragin handia du garapenean. Hau, ordea, ez da beti ona, batzuetan ez baitu aurrera egiten uzten. Askotan erruduntasunak eta kezkak garapen hori geldiarazten dute. Erruduntasunak eginarazten duen gauza bakarra iraganean pentsatzen gelditzea da eta oraingoari aurrera joateko baratzea. Kezkak, aldiz, etorkizunean gerta litekeenari buruz pentsarazten du, berriz ere, oraingoa pausatzen. Baina asmatze eta akats guztiek laguntzen dute garapenean, aurrera joan ahal izateko akatsak bete behar dira, hauetaz

ere ikasten baita. Pertsona guztiek sentimendu guztiak kudeatzen ikasi behar dute (Wayne, 1978).

Garapen morala bi teoriekin lotu daiteke. Batetik, teoria konduktista dago. Horrek gai honetan hutsune garrantzitsurik ez badu ere, jokabide bat errepikatzearekin, kanpo- estimulu eta -errefortzu batekin erlazionatzen da (Gómez, 2004). Ohitura finkoak mantenduz arauen eta baloreen ikaskuntzarekin ere aurrera joan daitekeela defendatzen du (Turiel, 1983).

Bestalde, teoria freudiarra dago. Teoria honek pertsonaren kontzientziaren garapena defendatzen du. Garapen horrek pertsonak beren bulkadak kontrolatzea eta arautzea lortzen du, gizarte batekin batera haziz (Turiel, 1983). Teoria freudiar honekin garapena aurrera joan ahal izateko, hainbat etapatan banatzen da (Zera, Nia eta Supernia). Lehenengo etapan haurra pertsona amoral da, hau da, umea gurasoen edo tutoreen menpekotasunean dago (Gómez, 2004). Haurrak modu inkontziente batean jokatzeko egin nahi dituen gauzak erreprimatuz (Freud, 1923). Hurrengo etapan arauak betetzen ditu presio sozialak bultzatuta; baina, azkenean, haurrak arau hauek onartzen ditu (Gómez, 2004), era kontziente batean errepresioak alde batera utzita (Freud, 1923). Bukatzeko, haurraren heldutasunak aurreko arauak ulertzen eta hausnartzen, eta presio soziala alde batera uzten lagunduko dio (Gómez, 2004).

Aipatutako teoriak bat datoz: inguruneak modu kausalean laguntzen du gizartearen portaeraren garapenean (Turiel, 1983).

2.2. PIAGETEN ETA KOHLBERGEN IKUSPUNTUA

Gai honi buruz ikertzen hasi zen lehenengo psikologoa Piaget izan zen. Moralitateak psikologo honen aburuz justizia eta ohitura, tradizio eta konbentzioarengatik desberdintzen du. Ohiturak, erlazionatzen zituen tradizio edo konbentzioarekin; eta moralitateak, kooperazio eta ohiturekin (Turiel, 1983).

Piageten ustez, garapen psikologikoa bizitako sistema edo egitura guztiak inguruaren etengabeko aldaerara moldatu behar dira hobetu ahal izateko. Egitura hauei eskema mentalak dei dakieke. Eskema hauek bizitako esperientzia eta denboran zehar eskuratutako jakintzei esker garatzen dira. Inguru sozialean biziraun, moldatu eta bat-bateko egoerak aurreikusteari esker (Gómez, 2004), pertsonak bere trebetasunak eraikitzen ditu, eta garapen horren zati garrantzitsuenak bihurtzen da (Elorrieta-Grimalt, 2012). Inguruak ere eragin handia du garapen honetan, honen arabera garapen hau bizkortu edo atzeratu daitekelako (Piaget & Inhelder, 1978: 152).

Piagetekin bat datorren beste psikologo bat Lawrence Kohlberg da. Gehienbat, haurren eraikuntza moralak justizian zentratzen dela azaltzen zuen (Elorrieta-Grimalt, 2012). Baina haurrek zazpi urte baino gehiago eduki behar dute pentsamendu logikoaren barnean sartu ahal izateko (Kohlberg, 1992: 186). Adin hori pasata, Kohlberg-ek pertsona filosofo moralizat hartzen du (Gómez, 2004), pentsamendu logikoa eta morala eskutik doazelako, nahiz eta batzuetan logika morala baino garatuago egon (Kohlberg, 1992). Beraz, Kohlbergekin pertsona bat filosofo moralizat hartzen du, momentu oro esanahi moralak eraikitzen dagoena bere inguruan moldatuz (Gómez, 2004).

Kohlberg-en ikuspegia kognitibo-ebolutiboa da: kognitiboa da umearen pentsamendu aktiboari esker honen hezkuntza morala zein intelektuala garatzen baita; eta ebolutiboa, etapa batzuetatik pasa behar delako pentsamendu moralean aurrera egin ahal egiteko (Elorrieta-Grimalt, 2012).

Aipatutako autoreek haien ikerketetan pertsonen pentsamendu morala lortzeko hainbat etapa pasa behar dituztela azaltzen dute. Lehenengo Piaget-en etapak azalduko dira; ondoren, Kohlberg-enak aztertukoak eta zabalagoak baitaude.

2.2.1. PIAGETEN ETAPAK

Piagetek garapen hau bakarrik bi etapatan banatu zituen onartu arren, etapen artean estadio edo beste etapa batzuk egon. Etapa horiek kognitibo-moralak dira, eta aurrekoak gaindituta hurrengo etapara pasatzen laguntzen dute. Gainera, bere garapena arauen errespetuarekin bat dator (Piaget, 1977).

Lehenengo etapa autonomia eza da. Bertan, arauak kanpotik datoz eta umeak betetzen ditu arau hauek berekin zerikusirik ez daukatela pentsatuz, eta arau hauek aurkeztzen duten autoritatearengatik. Gainera, etapa honetan umeek ez dute nahigabetasuna kontuan hartzen. Adibidez, plater bat haustea nahita edo lau plater haustea nahi gabe berdin zaie. Garrantzi gehiago ematen diete plater kopuruari intentzioari baino.

Bestalde, Piageten bigarren etapa autonomia moralean oinarritzen da. Horregatik, lehenengo etapatik honetara iristeko egozentrismoa gainditu behar du haurrak. Fase honetan umeak kontziente da arauetara eta hauek barneratu eta ulertuta, autonomiaz jokatzeko du bere irizpideak jarraituz kanpo ezarpena alde batera utziz. Modu honetan, akordio batera iristeko bakoitzak bere printzipioak aurkeztu behar dituela ulertzen du kooperazioa garatuz (Elorrieta-Grimalt, 2012).

2.2.2. KOHLBERGEN ETAPAK

Kohlbergekin Piageten teoria aztertu ondoren, bere ikerketarekin aurrera egin zuen eta aurreko bi etapak, sei etapetara garatu eta luzatu zituen. Kohlberg-en ustetan moralitatea ez da bakarrik garapen inkontziente baten emaitza, baizik eta ikaskuntza unibertsala dago nerabezeroarekin lortzen dena (Almagiá, 1987). Gainera, pertsonak bere garapen moralak eskuratzeko hainbat propietatetatik pasa beharko dira; hala nola, pentsaera desberdinak eskuratzen dira. Pentsamendu horiek zenbat eta aurreratuagoak izan, orduan eta txukunagoak egon beharko lukete. Garapenean ez da aurrekoa ordezkatzeko, indartu baizik.

Psikologo honek esan bezala, sei etapetan banatzen du garapen hau, eta sei etapa hauek hiru mailatan banatzen ditu maila bakoitzak bi etapa edukita.

2.2.2.1. LEHENENGO MAILA

Lehenengo maila aurre-konbentzionala da; hau da, pertsonak bakarrik bere buruarengan ikusten du aukerak hartzerako orduan (Almagiá, 1987). Garapen-maila honetan banakoak ez ditu ulertzen gizartean dauden arauak (Kohlberg, 1992). Bertan bi etapa daude. Lehenengoa moralitate heteronoma da. Etapa honetan Piageten lehenengo etaparekin bat dator, etapa egozentrikoa delako. Aldi honetan umeak zigorrek saihesteko kanpo-ezarpenak edo arauak betetzen ditu (Kohlberg, 1982; Kohlberg, 1992; Almagiá, 1987) gaiztakeriak arauarekin bat datozeelako, baina ez berdinaren arteko akordioagatik (Gómez, 2004). Bigarren etapa berriz, indibidualismo etapa da. Bertan bere interes propioak besteen interesetatik desberdinduz, arauak beteko ditu bakarrik bereak asetzeko, nahiz eta honek gatazka sortzeko jakin (Kohlberg, 1982; Kohlberg, 1992; Almagiá, 1987). Kohlberg-en arabera, maila honetan umeek zigorrek saihestu nahi dituzte, haien interesak asetu eta truke interpertsonalaren bidez etekin pertsonalak eskuratu (Gómez, 2004).

2.2.2.2. BIGARREN MAILA

Bigarren mailan, maila konbentzionala, legeak lege-aginduetan oinarrituta betetzen dituzte (Gómez, 2004), eta horiek bat datoz beren kritikarekin (Kohlberg, 1992: 188). Lege hauek besteen itxaropenak asetzeko betetzen ditu. Maila hau baita bi etapek osatzen dute. Lehenengo etapa hau, guztira hirugarren etapa izango litzatekela, elkarrekiko itxaropen eta adostasun interpertsonalaren etapa da. Etapa honetan haurrak inguruan duen jendea harro senti dadila arauak betetzen ditu, garapeneko aldi honetan gainerako pertsonen sentimenduei garrantzia handia ematen zaielako. Hemen haurrak bere irizpidea jarraituko du, besteek ezarritako arauak bere irizpidei gehituz sortuko duena (Kohlberg, 1982; Kohlberg, 1992;

Almagiá, 1987). Bertan berdinen arteko akordioarek osatutako arauak beteko dituzte (Gómez, 2004). Bigarren etapan, oster, kontzientziaren eta sistema sozialen etapan, arauak beteko dituela hitza eman duenez, hala egin behar duela ulertzen du. Baina hau beste arau batekin topo egin arte egingo du, lehenengoa apurtzera eramango duena (Kohlberg, 1982; Kohlberg, 1992; Almagiá, 1987).

2.2.2.3. HIRUGARREN MAILA

Hirugarren eta azken maila, konbentzional-ondoa, arrazoibide moralarekin harremanetan dago. Pertsonalki ezagutzen den adostasunaren, giza eskubideen eta pertsonen errespetuaren berdintasunaren beharra dagoela onartzen du banakoak (Gómez, 2004). Arauak eta berak burututakoak desberdintzen ikasi du, bere kabuz aukeratutako baloreak finkatu dituelako (Kohlberg, 1992). Lehenengo etapan, kontratu soziala eta eskubide indibidualak, legeak eta arauak nahitaezkoak direla ulertzen du haurrak. Hauek inguruarekin eta gizartearekin erlazionatuak daudela, nahiz eta batzuetan mekanismo formalen bidez bete (Kohlberg, 1982; Kohlberg, 1992; Almagiá, 1987). Gizabanakoarentzat etapa honetan garrantzitsuagoa da gizarte bat sortzea hau mantendu aurretik (Gómez, 2004). Azken etapan, ordea, printzipio etiko unibertsala, pertsonak berak aukeratutako printzipioen bidez gidatzen da, eta gizarteak inposatutako legeetan esanahia aurkitzen du berezko berekin bat datozelako. Gainera, pertsonak arau hauekiko konpromisoa sentitzen du (Kohlberg, 1982; Kohlberg, 1992; Almagiá, 1987).

2.3. ARAUAK BETE

2.3.1. SARRERA

Ikusi bezala, garapeneko etapa guztiak arauekin zerikusia dute. Banakoaren adina handitzerakoan, haurraren jokaera aldatzen doa interes handiagoa agertuz talde arauengandik. Geroz eta gehiago sozializatu, bere joera egoistak murrizten doaz, talde lotura eta altruismoa handituz.

Banakoak arau hauek testuinguru sozial batean sortzen direla eta honen haustek zigorra dakarrela ulertzen du. Hau ez dio inork esan behar, berak bakarrik dakielako araua hautsi duela besteak adibidetzat hartuta (Turiel, 1983). Baina arauak beti betetzea hondagarria izan daiteke banakoarentzat, askotan arau hauek betetzeak bakoitzaren iritziazen kontra joatea eramaten duelako. Beraz, arauak betetzeak modu ez oso eraginkorrean jardutera eramaten duenean, arauak eta jokaera birplanteatzeko momentua izango litzateke (Wayne, 1978) garapenean aurrera eginez.

Haurrek egunerokotasunean arauak edonon ikusten dituzte. Hauek jolasten daudenean jolas bakoitzaren arauak betetzen eta ulertzen dituzte. Jolasen arau hauek gehienetan gizartearen arauen ereduak dira, hortaz, gizartean aritzen ikasten ari dira momentu oro haiek kontziente izan gabe (Turiel, 1983).

2.3.2. GORPUTZ HEZKUNTZA, KIROLA ETA ARAUAK

Gorputz hezkuntzak helburu bat jarraitzen du. Helburu honek banakoaren izaeraren zergatia eta honen berezitasuna elkartzen ditu (Parlebas, 1993: 18). Irakasgai honetan haurren garapena aurrera joan ahal izateko eta hauek konturatu gabe gauzak ikasteko, hainbat era daude; haien artean, jolasak. Esan bezala, jolas bakoitzak arau propioak ditu barne-logika bati jarraituz (Sáez de Ocáriz & Lavega, 2013), gizarte ereduak irudikatuz, bertan era guztietakoak lantzen direlako: psikomotorea, besteekin harremanik ez dute; eta soziomotorea, bertan hiru harreman mota daudela: lankidetzak, aurkaritza eta lankidetzak-aurkaritza.

Arauak oso garrantzitsuak izan arren, Kohlbergentzat metodoa irakasleak ikasleari dilema moralak aurkeztean datza. Modu honetan, ikasleak bere iritzia moralari buruz galdetuko dio bere buruari honekin aurrera joateko gogoak izanda (Elorrieta-Grimalt, 2012). Horretarako, gorputz hezkuntzako irakasleak hainbat jolas proposatzen ditu arau desberdinak dituztenak. Batzuetan hauek zehazki jarraitzeko zalantzak sortzen dizkiete ikasleei.

Nahiz eta aktibitate fisikoa praktikatzerakoan landutako arloetatik gehien ikusten den arloa motorra izan, arlo soziala, kognitiboa eta afektiboa ere lantzen dira (Sáez de Ocáriz & Lavega, 2013: 551), irakasgai guztietan hauek lantzen baitira. Gainera, hezkuntza curriculumak guztiak eduki multzo batean lotzen ditu. Heziberri 2020-aren arabera (272. orr.), zehazki, ikasgai guztiek eduki komuna dutenez, matematika, hizkuntza, informatika, gorputz-hezkuntza eta gainerako irakasgaiek gutxienez gauza komun batzuk landuko dituzte. Hona hemen eduki komun hauek:

1. MULTZOA. Eduki komunak

Arlo guztietan komunak diren oinarritzko zehar-konpetentziekin lotutako edukiak.

Eduki multzo honetako prozedura eta jarreraren xede dira:

- Informazioa identifikatzea, lortzea, gordetzea eta berreskuratzea.
- Informazio-iturrien eta informazioaren beraren egokitasuna ebaluatzea.
- Informazioa ulertzea (konparatzea, sailkatzea, sekuentziatzea, aztertzea eta laburbiltzea), buruz ikastea eta azaltzea (deskribatzea, definizioak eta laburpenak egitea, azalpenak ematea, etab.).
- Informazioa balioestea eta adieraztea (argudioak azaltzea, arrazoiak ematea, etab.).
- Ideiak sortu, hautatu eta adieraztea.

- Ideiak, zereginak eta proiektuak planifikatzea, eta haien bideragarritasuna aztertzea.
- Egindako plangintza betetzea eta, beharrezkoa baldin bada, hura doitzea.
- Plangintzaren eta egindako lanen ebaluazioa egitea eta hobekuntza-proposamenak lantzea.
- Lortutako emaitzaren berri ematea.
- **Harremanak eta komunikazioa lantzea pertsonekin (enpatia eta asertibitatea).**
- **Taldean ikasteko lanetan laguntzea eta elkarlanean aritzea.**
- **Giza eskubideak eta gizarteko konbentzioak errespetatzea.**
- **Gatazkak kudeatzea.**
- Norberaren gorputza erregulatzea.
- Norberaren emozioak erregulatzea.
- Norberaren alderdi kognitiboa erregulatzea.
- Norberaren komunikazioa erregulatzea (hitzezkoa, hitzik gabekoa eta digitala).
- **Norberaren jokabide morala erregulatzea.**
- Norberaren motibazioa eta gogo-indarra erregulatzea.

Eduki komun honen barruan dauden osagaien artean azpimarratuak daudenak dira zehazki garapen moralarekin zerikusia dutenak.

Arlo motorrarekin haurrak jolasten ari den jolasaren edo praktikatzen ari den kirolaren izaera nola ikusten duen eta zer esanahi ematen dion identifikatu daiteke (Sáez de Ocáriz & Lavega, 2013: 551). Haur batek jolasaren izaerari beste esanahi bat ematen dionean, gatazka motorra dator, non beste era batean jolasten duen eta jolasaren barne-logika aldatu behar den, arauak moldatuz (Sáez de Ocáriz, 2011: 163). Gorputz hezkuntzako saio batean egindako ekintzen barne-logika hauek hainbat aldaketa dakartzate: espazioa, denbora, materiala eta harreman pertsonalak. Umeek aldaeta hauetara moldatzeko beharra dute baina honek zentzua dauka bakarrik haurraren akzioa subjektiboa denean. Bere esperientziekin eta honek kognitiboki seguru sentitzen den horrekin gauzatzen ari denean ere (Parlebas, 1993: 19).

Ilido beretik, Heziberri 2020-ren (103. orr.) arabera, hurrengo hauek dira Gorputz Hezkuntzako saioetan lantzen diren konpetentzia eta bere osagaiak:

KONPETENTZIA MOTORRA

Autonomiaz, izaera kritikoz, sormenez eta adierazkortasunez lantzea norberaren, gainerako pertsonen eta ingurune fisiko eta kulturalaren jardun-eremu motorreko egoerak, eta jokabide motorra lantzen laguntzen duten jakintzak, prozedurak eta jarrerak barneratzea, jarduera fisikoa eta kirola egiteko ohiturak hartu eta, bizimodu osasungarri batean oinarrituta, ongizate osoa lortzen laguntzeko.

Honako osagai hauek ditu oinarrizko konpetentzia motorrak:

- **Jokabide motor autonomorako gaitasun eta trebetasun fisikoak lantzea, eta horretarako, ohikotasunez egitea, banaka nahiz taldean, jarduera fisikoak, ludikoak eta kirolak, ongizate pertsonala eta soziala bermatzeko.**

- **Jokabide motorra erabiltzea norberaren kultura-nortasuna sendotzeko, herriaren balioak indartzeko, eta kulturartekotasuna eta intrakulturalitatea onartu eta balioesteko.**
- Gorputza naturaltasunez edo intentzior erabiltzea komunikatzeko eta sormena, afektua eta ulermena adierazteko.
- Eguneroko bizitzan modu kontzientean barneratzea jarduera fisikoaren adierazpen guztiak, osasuna osotasunean zaintzeko eta hobetzeko eta bizitza orekatua izateko osagai ezinbestekoa den aldetik, eta hari lotutako alderdi intrintsekoak eta estrintsekoak identifikatzea.

Kirola, aldiz, jolas gisa sortzen da arauekin lotuta garatzen dena. Joko horri federazio bat eta lehia-arau zorrotz batzuk ezartzen zaizkion unean, kirol bihurtzen da (Garoz, 2005). Horrez gain, Parlebasentzat kirola mugimendu-egoera bat da, non ekintza horrek dakarren lana lehiaketek jartzen dituzten arauen menpe dago (Parlebas, 2003). Kirolean arauak zorrotz bete behar dira, maila morala garatzeko. Horretarako, pertsonak arauak berezkoak sortu beharko dituzte.

"Tranpa egitea" funtsezko zeregina izan daiteke kirol antolatuaren testuinguruan arauen aurkako jokabideak identifikatzean egon daitezkeen akordio eta desadostasun inplizituak esplizitu eta argitzeko prozesuan (Agüero-San Juan, 2015).

Lehen aipatu bezala, haurren garapen morala aurrera joango da gizartea ulertzen badu. Honekin bere izaera egoista, izaera altruistara aldatuko du (Turiel, 1983). Horregatik, hau landu ahal izateko, jolas edo kirol soziomotorrak egin beharko ditu (psikomotorretan ez dagoelako harremanik). Akzio soziomotorretan lortzen dena da haurrak bere kideekin harremana edukitzea. Helburu hau ez da bakarrik jolas edo kirolaren arauak ulertu eta gauzatzea, baizik eta banakoak bere eta sistemaren arteko interakzioa ulertzea eta aurrera eramaten jakitea (Parlebas, 1993).

2.4. HAURREN GARAPENA GENEROAREN ARABERA

Arauak kontrolatzea, ulertzea eta bereganatzea ez ezik, gizabanakoaren generoa ere oso garrantzitsua da. Egia al da jendeak esaten duena: neskak mutilak baino lehenago heldu eta garatzen garela?

Haurren garapenean generoak zerikusia duela aitortu dute zenbait ikerketek. Emakumeek gizonek baino trebetasun sozial eta emozional gehiago dituzte.

Autoeraginkortasunari dagokionez, ez dago desberdintasunik (Mathiensen, Castro, Merino, Mora & Navarro, 2013). Gizarte-trebetasunak kognizioak eta jokabideak eraginkortasunez antolatzea ahalbidetzen duen multzo gisa definitu dira (Iturra, Goic, Astete & Jara, 2012: 22).

3. HELBURUAK ETA HIPOTESIAK

Gradu amaierako lan honetan, hurrengo helburu nagusi hauek gauzatu nahi izan dira:

- Nesken eta mutilen artean arlo kognitiboan eta sozialean, pentsamendu morala aztertuz, hauen maila berdina dela frogatzea nahiz eta hainbat ikerketek kontrakoa aipatu.
- Taldeko kirola praktikatzen duten hurrek bakarkako kirola egiten duten hurrek baino garapen-maila baxuagoa dutela erakustea, lehen aipatutako Turielen teoriaren kontra joanda.
- Aktibitate fisikoa egitera ohituta dauden hurrek sedentarioek baino garapen-maila morala altuagoa dutela egiaztatzea, adin berdina duten umeei inkesta bat pasatuz, aktibitate fisikoak arlo honetan nolako onura duen jakiteko.

4. METODOLOGIA

Lan honen helburu orokorra adin jakin bateko haur batzuen garapen morala identifikatzea da, horiek estatistikoki jasoz. Horregatik metodologia kuantitatiboa da, nahiz eta hau praktikara eramanda kualitatiboa izan daiteke; izan ere, mistoa izan dadin, triangulazio bat egon behar du, eta hori ez dago (Sánchez Gómez, 2015). Metodologia kuantitatiboak datu-bilketa erabiltzen du zenbakizko neurketan oinarritutako hipotesiak probatzeko, eta analisi estatistikoa portaera-patroiak ezartzeko. (Del Canto & Silva, 2013).

Gomezek (2015) metodologia kuantitatiboaren zerrenda egiten du, eta hauetatik lau bakarrik aipatuko ditugu, burututako ikerketarekin zerikusia dutenak:

- Produktuak bilatzea: ikerketa aurrera eraman ahal izateko, hainbat neska-mutil bilatu dugu, eta horiei produktu gisa deitzen zaie, ikerkuntza horretan parte hartu dutenak izan baitira.
- Orokortzea: emaitzak ez dira pertsonalak izan. Hauek hainbat taldetan elkartu dira, eta guztien emaitza orokortu egin da, nahiz eta parte-hartzaileen kopurua handia izan ez.

- Zatiketa: aurreko ezaugarrian aipatu den bezala, emaitzak taldeka bildu dira, eta horrela haur kopuru osoa hainbat aldagaitan zatitu da: generoa, kirolaren izaera eta praktikatzeko-maila.
- Kuantifikazioa: emaitzak ez dira prosan bakarrik izan. Horiek idatzi eta aztertu ahal izateko, lehenik ehunekoetan kuantifikatu dira.

Hau kontuan hartuta, lanaren hurrengo ataletan aurrera eramandako ikerketari buruzko testuingurua, erabilitako prozedura eta lagina aurkeztuko dira.

4.1. TESTUINGURUA

Nire ikerketa hiru neska-mutil taldeekin egin nuen. Hauek bi ikastola publiko eta atletismo talde bat izan ziren. Hona hemen hiru talde hauen testuingurua:

4.1.1. IKASTOLAK

Ikerketa Gasteizko bi ikastola publikoetan gauzatu da.

4.1.1.1. LEHENENGO IKASTOLA

Lehenengo ikastola Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntza eskaintzen duen ikastola da, Lakua auzoan kokatzen dena. Hau euskalduna eta eguneroko errealitatean murgilduta bizi den ikastola gaurkotua da.

Ikastola honetan Lehen Hezkuntzako maila bakoitzak bi gela ditu eta gela bakoitzean 25 ikasle daude. Ikerketa hau eskola honetako 6. mailako ikasleekin burutu da. Maila honetan zein ikastola honetako beste mailetan; ikasleak bertakoak zein kanpotarrak dira antzeko kopuru batean.

Parte hartu zuten ikasleak guztira 36 izan ziren, 15 neska eta 21 mutil. Hauetatik, 24 neska-mutil kirola praktikatzen dute eta beste 12, ez. Lehen aipatu bezala, hauek 10-11 urtekoak dira.

4.1.1.2. BIGARREN IKASTOLA

Bigarren ikastola Zaramaga auzoan kokatutako eskola publikoa da, non bere maila sozioekonomikoa ertaina edo ertaina-baxua da. Eskola honetan kalitatezko euskara hezkuntza eskaintzen dute D ereduan.

Ikastola txikia izan arren kultur-aniztasun handia dauka. Haur hezkuntza eta Lehen hezkuntza eskaintzen ditu eta kurtsoko bi klase dauzka. Guztira, 463 ikasle dituzte; 172 haur hezkuntzan; eta 291, lehen hezkuntzan. Kultura eta herrialde askotakoak dira, hortaz, beraien partaidetza handitzea eta bazterketa gutxitzea dute helburu. Ikerketa eskola honetan 5. eta 6. mailako ikasleekin aurrera eraman dugu.

Ikasle guztien artean kirola egiten ez duten 14 neska-mutil parte hartu zuten: 8 neska eta 6 mutil.

4.1.2. ATLETISMO TALDEA

Mendizorrotza udaleko instalazioetan eskolaz kanpoko kirola eta kirol federatua praktikatzen duen atletismo talde baten haur batzuekin ere egin zen ikerketa hau.

Eskola-kiroleko umeei atletismoko modalitate guztiak probatzen dituzte: abiadura, jauziak, hesiak, jaurtiketak, fondoak eta martxa. Horretaz gain, jolas pila egiten dute ohitura osasungarriak eskuratzeko nahiarekin baita bizitza aktiboa eta haien sozializazioa aurrera joateko ere. Atletismo talde honek 6 urteetatik 13 urtera taldeak eskaintzen ditu. Kategoria bakoitzak bizpahiru talde ditu: aurrebenjaminak, 6-7 urtekoak; benjaminak, 8-9 urtekoak; alebinak, 10-11 urtekoak; eta infantilak, 12-13 urtekoak. Hauek guztiek asteburu batzuetan lehiatzen dute. “Atletismoarekin dibertitzen” aldagaia eskaintzen da aurrebenjaminak, benjaminak eta alebinak atletismoaren modalitateekin zerikusia duten jolasak egiteko aukera dutenak. (ikus 1. eranskina)

Atletismo talde honek, lehen aipatu bezala, federatuak ere baditu. Hauek 14 urteetatik aurrerako nerabeak dira eta modalitate guztiak praktikatzen dituzte.

Ikerketa hau atletismo talde honetako alebin kategorian burutu da. 9 neskek eta 5 mutilek parte hartu zuten, guztira 14 haur izanda, bakarkako kirola praktikatzen dutenak.

4.2. LAGINA

Ikerketa honetan guztira 10-11 urte bitarteko 64 haur parte hartu dute: 32 neska eta 32 mutil. Hauetatik 38-k (%60) kirola egiten dute. Gainontzeko 26 (%40) neska-mutilek ez dute kirolik praktikatzen.

Denetara, neskak eta mutilak kontuan edukita, bakarkako kirola, %30a (19); taldekoa, %30a (19); eta kirolik egiten ez dutenak, %40a (26) (begiratu 1. irudia).

1. irudia: Haurren praktikatze-maila

4.3. TRESNA

Ikerketa aurrera eraman ahal izateko, bi galdetegi (begiratu 3. eta 4. irudiak) pasa dizkiegu 10-11 urte bitarteko aipatutako haurrei. Galdetegi hauek Gómez (2004) burututako ikerkuntzaren zati baten aldakuntza dira. Aldakuntza hau, euskaratzeaz gain, umeentzako moldatu nuen Gómez-en bi galdetegietako egoera aldatuzeta egokituz, Gómez-ek proposatzen zituen egoeretan oinarrituz, umeengana gehiago hurbiltzea izan ziren, erosoagoak, ulergarriagoak eta haurren egunerokotasunekoak izan zitezten. Adibidez, Gómez-en inkesta batek oso gaixo dagoen senide bati botika bat lapurtzea du dilema. Alabaina, ikasgai bat gainditzeko kartulinak lapurtzen ote dituen ez dakien haur bati egokitu dut nik egile honen galdetegia.

Kaixo!

Nire izena Miren Aristizabal Albistur da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikaslea naiz eta Lehen Hezkuntzako ikasketak amaitzeko lan bat egiten ari naiz.

Lan honetarako zuen laguntza behar dut, horregatik eskatuko dizuet mesedez hurrengo galdeketa adi irakurtzea eta zintotasunez erantzutea. Ziur nago oso ondo egingo duzuela! Eta noski, geroz eta adiago egon, geroz eta azkarrago bukatuko duzue ☺

INKESTA ANONIMOA DA! EZ JARRI ZURE IZENA!

Galdeketa bete ahal izateko:

1. Egoera edo istorio bat irakurri beharko duzu.
2. Galderak erantzun. Galdera hauen erantzunak aukeratzeko, agertzen diren erantzunetatik gehien konbentzitzen zaituen erantzuna borobildu beharko duzu.
3. Garrantzi maila. Irakurritako egoera edo istorioarekin lotuta, idatzita dauden egoerak zuk uste duzun garrantzia maila taula boan X bat egin
4. Irakasle edo monitoreari galdeketa entregatu!

Baina galdeketa hasi aurretik, mesedez, hurrengo taula boan bete erantzun zuzena borobilduz:

Zure sexua:	Neska	Mutila	Beste bat
Zenbat urte dituzu:	10	11	12
Kirola praktikatzen duzu?	Bai	Ez	
Erantzuna baietz bada, ze kirol praktikatzen duzu?			

Mila esker eta opor zoriontsuak pasa!

2. irudia: Inkestaren sarrera

2. irudi hau inkestaren lehen orrialdea da. Bertan, nire burua aurkezten dut. Ondoren, inkestei nola erantzun behar duten azaltzen da. Sarrera horren ostean, taula bat agertuko da non haurrek bere datuekin erantzun beharko duten, eta honen arabera inkesta bakoitza dagokion atalean sailkatu da (generoa, kirolari edo ez kirolari eta bakarkakoa edo taldekoa).

Galdetegi bakoitzak hiru atal ditu. Lehenengo atala egoera edo istorio bat da non pertsonak gatazka moral bat pairatzen dute. Egoera edo istorioa irakurrita, bigarren atala dator: galdera bat. Honetan hiru erantzun aukera daude (3. eta 4. irudian ikus daitezkeen moduan) hurrengo puntuetan azalduko direnak. Azkenik, hirugarren atala: aurretik irakurritako egoera edo istorioarekin zerikusia duten lauzpabost egoera agertzen dira, eta haurrek egoera bakoitzaren garrantzi-maila aukeratu behar dute.

Galdeketa 1

Ane zigortuta izan da 5 aste patoria irten gabe. Baina aste bat pasata ihes egin zuen. Ihes egiterakoan, matematiketan oso azkarra zenez, bere kideei laguntza eskaintzera, aukeratu zuen, baita patioan ikusten zuen zaborra jasotzera. Oso gustura egiten zituen bere "lan" berriak eta bere laguntza hartzen zuten ikasle guztiak oso pozik zeuden bere laguntzarekin. Baina bat batean, Aitor, Aneren kide bat, konturatu zen Anek bere zigorretik ihes egin zuela.

Zuk uste Aitor irakasleei abisuan jarri behar ziela Anek ihes egin zuela?

Bai, Anek ihes egin behar du eta ez du zigorra bete.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Ez, nahiz eta Anek ihes egin, hau laguntzen ari da eta honekin egin zuen gauza txarra orekatzen da.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Anek denbora nahikoa eduki du pertsona ona dela erakusteko.					
Zigorak beti bete behar dira.					
Anek arauak bete ez dituenek, zigorra luzatuko da.					
Beste ikasleek ez dute abisatu Anek ihes egin duela.					

3. irudia: Inkestaren lehenengo galdetegia

Lehenengo inkestak (ikus 3. irudia) arauak betetzearekin du zerikusia. Arestian aipatu bezala, arauak garrantzi handia dute pentsamendu moralean. Horregatik, galdera horiei emandako erantzunei esker, haur bakoitza zein maila moralean kokatzen den ikusi ahal izango da.

Galdeketa 2

Josuk lan bat egin behar zuen, eta nota oso ona atera nahi zuen. Horretarako, klasekide azkar batekin elkartu nahi zen. Ainhoa topatu zuen klasekide azkarrena bezala, baina hau ez zen bere laguna. Nahiz eta Josuk ez izan arazorik Ainhoarekin, Josuren lagunek bazuten, beraz honekin elkartu ezker, Josuk lagunak galdu zitzakeen. Ainhoak Josuri lana elkarrekin egiteko proposatu zionean, Josuk beste kide bat zuela erantzun zion. Baina hori gezurra zen, Josuk ez zuen inor Ainhoa bezain azkarra aurkitu.

Zein izango liteke aukera hoberena Josurentzat?

Ainhoarekin lana egitea nahiz eta bere laguna ez izan, hau oso azkarra baitzen eta Josuk nota ona atera nahi zuen.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Beste kide batekin lana egitea, nahiz eta nota hain ona ez atera, bere lagunak mantendu nahi zituelako.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Ainhoa eta Josu ez dira lagunak.					
Josuren lagunek arazoak dituzte Ainhoarekin.					
Josuk nota oso ona atera nahi zuen.					
Josuk ez du Ainhoa bezain azkarra den inor aurkituko.					
Josuk bere lagunak galtzea.					

4. irudia: Inkestaren bigarren galdetegia

Bigarren galdetegiak (ikus 4. irudia) sozializazioarekin zerikusia du. Kohlbergen sailkapenean sozializazioak garrantzi handia dauka. Horregatik, arauak betetzearekin eta sozializazioarekin batera, Kohlbergen mailetan sailka ditzakegu ikertutako umeen datuak.

4.4. DATUEN ANALISIA

Galdetegiak ikertu eta analizatu ahal izateko, hainbat kategoriatan banatu dira haurrak. Ezer baino lehen, haien generoa kontuan hartu da. Bigarren kategoria bat kirola egiten dutenaren barruan egongo litzatekeena, banakako kirola edo taldeko kirola praktikatzeko duten izango litzateke. Azken kategoria haurrek kirola egiten edo egiten ez dutenen artean. (Begiratu 2. eranskina)

Kategoriak sailkatu ondoren, hurrengo bi galdera nagusi erantzungo dituzte ikertutakoek. Lehenengo galdetegia aipatu bezala, arauen inguruan izango da, eta bertan Kohlberg-en arabera mailetan sailkatzeko, haurrek ea arauak zertarako betetzen dituzten behatuko da, baita hauek nola ulertzen duten ere.

Galdera nagusi honen emaitzak atera ahal izateko, hurrengo moduan interpretatuko dira galdetegietan hartutako emaitzak:

- Lehenengo galdera nagusian haurrek hautatutako aukerak ea maila aurre-konbentzionalean edo konbentzionalean dauden gidatuko gaitu. Horretarako, hiru

aukera daude: lehenengo aukera hautatzen badu, maila aurre-konbentzionalera eramaten du. Aukera honi arauak guztiz bete behar direla zigorak saihestu ahal izateko esanahia ematen zaiolako, egozentrismoa nabarmenduz. Bigarren aukera hartuta, bere iritzia buruzko ziurtasuna duela edota ez duela erantzungo du. Bukatzeko, haurrak hirugarren aukeran, maila konbentzionalera bideratzen gaitu besteei asetzeko nahia duelako haien sentimenduak kontuan edukiz eta arauak akordioaren bidez aukeratzen duelako.

- Galdetegiaren azken atalean, egoeren garrantziaren hautaketaren atalak aurretik eramandako maila indartuko du. Lehenengo egoerak besteen sentimenduen garrantziari erreferentzia egiten dio. Bigarren eta hirugarren egoerak, ordea, zigorak saihesteko arauak guztiz bete behar direla aipatzen dute. Bukatzeko, azken egoerak arauak akordio baten bidez aukeratzen direla eta besteak asetzeko nahia esanahia ematen dio.

Bigarren galdera nagusia sozializazioaren inguruan da. Esan bezala, Kohlberg-entzat sailkapen honetan sozializazioa garrantzitsua da. Beraz, bertan ea haurrek haien ingurua nola ikusten eta ulertzen duten eta ea egoismoa edo enpatia nabarmentzen zaien analizatuko da.

Galdera honen interpretazioa hurrengo moduan izango da:

- Lehenengo galderak, aurreko galdetegian bezala, Kohlberg-ek sailkatutako maila batera gidatuko du; eta, berriz ere, ikertutakoek hiru aukeren artean erabaki beharko du: lehenengoa hautatu ezkerreko, maila aurre-konbentzionalera zuzenduko du. Bertan bakarrik interes propioengatik begiratzen delako, eta akzio bat aurrera eramaten da, nahiz eta jakin honek gatazkak ekar ditzakela. Bigarrenengan ez dago ziur bere iritziaz edota ez du erantzun nahi. Baina hirugarren aukera hartzen badu, maila konbentzionalera darama besteen itxaropena asetzeko nahia dago eta.
- Bigarren galdetegi honen azken atalean bost egoera daude. Bigarren egoerak besteak asetzeko nahiari esanahia ematen dio. Hirugarren eta laugarren egoerek, berriz, berekoikerira bideratzen du. Bukatzeko, bosgarren egoerak enpatia eta bakoitzak bere inguruko egoera ulertzera egiten dio erreferentzia.

Datu hauek guztiak jasota, hainbat prozesu pasako dituzte. Lehenik eta behin, excel-en bidez kategorizazioak egingo dira (begira 5. Irudia). Gero, datu hauek ehunekoetan sailkatuko dira (kirolarien eta ez kirolarien kopurua berdina ez izana, ikerketaren bigarren ataletako emaitzak ipintzerakoan, batzuetan ez kirolarien kopurua gutxiagoa izango da, baina hauen arteko portzentajea, ordea, altuagoa). Ondoren, datuak aztertuko dira Kohlberg-en

saikapenaren arabera eta Gómez-en (2004) adibideak hartuta. Emaitzak mailaka sailkatuko dira excel-en bidez grafikoetan konparatuz.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
1	1. galdetegi																	
2	1. aukera						2. aukera						3. aukera					
3	Neskak		Mutilak		Guztira		Neskak		Mutilak		Guztira		Neskak		Mutilak		Guztira	
4	7		15		22		8		4		12		17		13		30	64
5	Kirola		Kirola		Kirola guzt.		Kirola		Kirola		Kirola guzt.		Kirola		Kirola		Kirola guzt.	
6	3		5		8		5		2		7		11		12		23	38
7	Bakarkakoa		Bakarkakoa		Bakarka guzt.		Bakarkakoa		Bakarkakoa		Bakarka guzt.		Bakarkakoa		Bakarkakoa		Bakarka guzt.	
8	2		1		3		4		1		5		6		5		11	19
9	Taldekoa		Taldekoa		Taldeka guzt.		Taldekoa		Taldekoa		Taldeka guzt.		Taldekakoa		Taldekakoa		Taldeka guzt.	
10	1		4		5		1		1		2		5		7		12	19
11	Ez kirola		Ez kirola		Ez kirola guzt.		Ez kirola		Ez kirola		Ez kirola guzt.		Ez kirola		Ez kirola		Ez kirola guzt.	
12	4		10		14		3		2		5		6		1		7	26
13																		
14	2. atala																	
15																		
16	Sentimenduei garrantzia						Zigorra saihestu						Akordioa/asetu					
17	Neskak		Mutilak		Guztira		Neskak		Mutilak		Guztira		Neskak		Mutilak		Guztira	
18	24	8	26	6	64		9	23	8	24	64		16	16	16	16	64	
19	Kirola		Kirola				Kirola		Kirola				Kirola		Kirola			
20	16	3	17	2	38		5	14	4	15	38		9	10	9	10	38	
21	Bakarkakoa		Bakarkakoa				Bakarkakoa		Bakarkakoa				Bakarkakoa		Bakarkakoa			
22	10	2	5	2	19		5	7	1	6	19		8	4	6	1	19	
23	Taldekoa		Taldekoa				Taldekoa		Taldekoa				Taldekoa		Taldekoa			
24	6	1	12		19			7	3	9	19		1	6	3	9	19	
25	Ez kirola		Ez kirola				Ez kirola		Ez kirola				Ez kirola		Ez kirola			
26	8	5	9	4	26		4	9	4	9	26		7	6	7	6	26	
27	KONBEN	AURREKON	KONBEN	AURREKON			KONBEN	AURREKON	KONBEN	AURREKON			KONBEN	AURREKON	KONBEN	AURREKON		

5. irudia: Excel-eko bilketa

4.5. ETIKA

Ikerketaren zehar, haurren datu pertsonalak babestuko dira galdetegiak anonimo eginez eta hauen izenak, datuak eta hauen jatorria saihestuz. Hau ofiziala eta legezkoa egin ahal izateko, konfidentzialtasun-konpromezua entregatu behar izan nuen bai ikastoletan baita atletismo taldean ere (begiratu 3. eranskina).

Hau guztia, aipatu bezala, anonimoa izan arren, badira guraso batzuk haien seme-alaben partaidetza debekatu zutenak. Horregatik, ikerketa baimendutako haurrekin egin da. Beraz, gurasoak, tutoreak edota irakasleak jakinaren gainean daude.

Inkestei dagokienez, eranskinetan bakarrik talde bakoitzeko adibide bana agertuko dira, eta defentsan galdetegi guztiak (64ak) ikusteko aukera egongo da.

5. EMAITZAK

Hurrengo atalean galdetegietan jasotako emaitzak agertuko dira. Lehenengo arauen interpretazioaren emaitzak (lehenengo galdetegia) hiru kategorietan banatuta (generoaren, kirolaren izaeraren eta haurren praktikatzearen aldetik). Ondoren, sozializazioaren interpretazioaren (bigarren galdetegia) emaitzak daude; berriz ere, hiru kategorietan banatuta.

Azkenik, bi interpretazio hauek elkartuta, zein garapen-maila moralean kokatzen diren hiru kategoriak agertuko dira.

5.1. ARAUEN INTERPRETAZIOA

Aipatu bezala, ikerketaren lehenengo galdera arauen interpretazioaren inguruan da. Bertan, hiru aukera posible daude aurretik 3. eta 4. irudian ikusi den moduan. Ikertutako neska-mutilen artean hauek hautatutako aukeren artean, hurrengo izango lirateke kontingentzia-taula batean jasotako ehunekoen emaitzak:

Generoa	1. aukera		2. aukera		3. aukera	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila	Neska	Mutila
	%22	%47	%25	%13	%53	%40
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%16	%26	%26	%11	%58	%63
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%21	%54	%18	%19	%61	%27
Orokorra	%34		%19		%47	

1. taula: Arauen interpretazioaren hautaketaren kontingentzia taula

Ikusten den moduan, gehien hautatutako aukera hirugarrena da, %47a (30) izanda. Aukera hau maila konbentzionalean kokatzen ditu haurrak. Aukera hau hartu duten neska-mutilek arauak hurrengo moduan interpretatu beharko lituzkete: arauak diren moduan ulertzen dute baina ez dute beti diren moduan interpretatzen, hauek akordioaren bidez arau berriak sortzen dituztelako. Gainera, besteen sentimenduei garrantzia handia ematen diete hauek asetzeko nahiarekin. Lehenengo aukera, ordea, %34ak (22) aukeratu zuen, maila aurre-konbentzionalean kokatuz.

5.1.1. GENEROA

Guzti hauen artean, taldeka analizatuko ditugu emaitzak. Lehenengo, neska eta mutilen arteko desberdintasuna ikusiko dugu.

1. taulan ikusten den bezala, nesken artean gehien hautatutako aukera 3. izan da. Lehenengo aukera bakarrik nesken %22ak (7) hartu zuen; hirugarren aukera, ordea, %53ak (17) hautatu zuen. Bertan, atentzioa ematen du desberdintasun handia ikus daitekeela aukera baten eta besteen artean. Gainera, esan daiteke ez direla batezbestekotik urruntzen.

Mutilen artean, oster, azpimarratzen duen aukera lehenengoa da, maila aurre-konbentzionalean kokatzen dituenak, mutilen %47ak (15) aukeratutakoa. Hau oso nabarmena da, gehienbat mediatik nahiko urruntzen baita. Horregatik dago gailenduta 1. taulan. Hirugarren aukera, berriz, %40ak (13) hautatu du.

Laburbilduz, mutilen artean desberdintasuna oso handia ez bada ere, generoen artean lehenengo eta hirugarren aukeraketan desberdintasun nabaria dago. behatu. Mutilak maila aurre-konbentzionalean gehien kokatzen dira eta neskak, ordea, maila konbentzionalean.

5.1.2. KIROLAREN IZAERA

Generoa alde batera utzita, kirolarien emaitzak aipatuko dira. Bertan, bakarkako kirola eta taldeko kirola praktikatzan dutenen emaitzak agertuko eta komentatuko dira.

1. taulan bakarkako kirola praktikatzan duten neska-mutilek gehien hautatutako aukera hirugarrena izan zela ikus daiteke. Hau da, maila konbentzionalean kokatzen dien aukera. Hirugarren aukera %58ak (11) aukeratu zuen. Bestalde, lehenengo aukera bakarrik %16ak (3). Azken hau oso nabarmena da, mediatik nahiko urruntzen delako, hauen maila morala hobetuz.

Talde kirola praktikatzan dutenek, berriz, hirugarren aukera gehien hartutako aukera izan dela, %63ak (15) aukeratutakoa. Eta lehenengo aukera, ordea, %26ak (5) hautatu du, hauek bakarkako kirola aukeratutakoak baina gehiago izanda.

Beraz, kirolaren izaera hauen artean desberdintasun handirik egon ez arren, maila aurre-konbentzional eta maila konbentzionalaren artean oso nabarmena da aldea, maila altuan askoz ere haur gehiago kokatzen baitira.

5.1.3. HAURREN PRAKTIKATZEA

Kirolaren izaeraren emaitzak aipatuta, haurren praktikatzea analizatuko da, kirolarien eta ez kirolarien arteko desberdintasuna ikus ahal izateko.

1. irudian ikus daiteke oso nabarigarria dela hirugarren aukeraketa kirolarien artean. Guztira, hirugarren aukera %61ak (23) hautatu egin du, %21ak (8) bakarrik lehenengo aukera hartuta.

Kirola praktikatzan ez dutenen artean, berriz, oso banarmena da maila aurre-konbentzionalean kokatzen dien aukera gehien hautatutakoa izan dela. Zehazki, %54ak (14)

lehenengo aukera hautatu zuten, eta %27ak (7) maila konbentzionalen kokatzen dien aukera. Hauek aipagarriak direla medatik nahiko urruntzen baitira, hauen garapen moralaren maila jaitsiz.

Laburbilduz, kirolari eta ez kirolarien artean desberdintasun handia dago, kirolari gehienak maila konbentzionalen kokatzen direlako eta ez kirolariak, ordea, maila aurre-konbentzionalen.

5.1.4. GALDETEGIAREN BIGARREN ATALA

Atal honetan, neska-mutilek egoeren garrantziaren emaitzak agertuko dira atalka.

5.1.4.1. BESTEEN SETIMENDUEN GARRANTZIA

Generoa	Aurre-konbentzionala		Konbentzionala	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila
	%25	%19	%75	%81
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%21	%5	%79	%95
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%13	%35	%87	%65
Orokorra	%20		%80	

2. taula: Besteen sentimenduen garrantzia

2. taulan ikusi daitekeen moduan, maila aurre-konbentzionalen orokorrean %20a kokatzen da. Bertan erreparatu behar zaie taldeko kirola praktikatzen dutenei baita kirola egiten ez dutenei ere. Taldeko kirola praktikatzen dutenei dagokienez, hauek portzentajea oso baxua dela esan dezakegu, honek atentzioa ematen duena bakarrik %5ak alderdi honetan maila aurre-konbentzionalen kokatu ditzakegunak. Baina ez kirolarien artean oso altua da maila aurre-konbentzionalen kokatzen direnak (%35a) batezbestekoarekin konparatuz.

Maila konbentzionalen baita talde berdina aipatu beharko dira ere. Bertan guztiak gutxi gorabehera mediaren inguru dabilzate, baina talde kirola praktikatzen duten eta sedentarioak asko urruntzen dira. Lehenengo talde honen %95a maila aurreratuan kokatzen dira besteen sentimenduei garrantzi handia ematen dietelako. Sedentarioak, ordea, %65a bertan kokatzen da.

Hau da, taldeko kirola praktikatzen dutenek garrantzi asko ematen diete besteen sentimenduei eta kirola egiten ez dutenek ez hainbeste, batezbestekotik nahiko urruntzen baitira.

5.1.4.2. ZIGORRAK SAIHESTU

Zigorrak saihesteko, haurrek arauak betetzen dituzte, hauen inguruan galdetu gabe eta haien interesak eta iritziak alde batera utziz.

	Aurre-konbentzionala		Konbentzionala	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila
Generoa	%72	%75	%28	%25
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%68	%84	%32	%16
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%76	%69	%24	%31
Orokorra	%74		%26	

3. taula: Zigorrak saihestu

3. taula honetan behatu daiteke maila aurre-konbentzionalean neska-mutilen ehunekoa askoz ere altuagoa dela maila konbentzionalean baino. Bitxikeria horren barruan, talde kirola egiten dutenak dira gehien nabarmentzen direnak (%84a). Izan ere, beheko mailan batezbestekoa baino kantitate handiagoa dira, eta goiko mailan, berriz, gutxiegi. Horrek adierazten du arauak gehien betetzen dituztenak direla, zigorrak saihesteagatik bakarrik egiten dutena kontuan hartu gabe.

Laburbilduz, taldeko kirola praktikatzen duten gehienek arauak betetzen dituzte zigorrak saihestu dezaten.

5.1.4.3. AKORDIO BATERA IRITSI ETA BESTEEN NAHIAK ASETU

	Aurre-konbentzionala		Konbentzionala	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila
Generoa	%50	%50	%50	%50
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%26	%79	%74	%21
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%47	%46	%53	%54
Orokorra	%49		%51	

4. taula: Akordiora iritea eta asetzea

Taula honetan ikus dezakegun bezala, kirol motetan asko aldatzen da batez bestekotik. Berez batez bestekoa doitu dago, baina bi zati horietan gehiegi urruntzen dira. Behe mailan oso nabarmena da talde kirola egiten duten haurren portzentaje altua (%79), banakako kirola egiten dutenen alderantziz (%26), azken hauen portzentajea oso baxua baita.

Aurreko honen ondorioz, maila konbentzionalen justu kontrakoa gertatzen da. Inguruko pertsonak asetzeko nahia izatearen maila askoz handiagoa da banakako kirola egiten duten neska-mutilen artean(%74), taldeko kirola egiten dutenengan ez bezala (%21).

Laburbilduz, bakarkako kirola praktikatzen duten haurrek maila altuagoa dute taldeko kirola praktikatzen dutenek baino besteei asetzeko nahiari eta akordio batera iristeari dagokionez.

5.2. SOZIALIZAZIOAREN INTERPRETAZIOA

Ikerketaren bigarren galdera hau sozializazioaren inguruan datza. Bertan, berriz ere, hiru aukera daude hautatzeko, eta hau izan zen guztien artean hautatutakoarekin egindako emaitzen kontingentzia-taula:

	1. aukera		2. aukera		3. aukera	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila	Neska	Mutila
Generoa	%22	%50	%22	%25	%56	%25
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%42	%42	%16	%21	%42	%37
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%42	%27	%18	%31	%40	%42
Orokorra	%36		%23		%41	

5. taula: Sozializazioaren interpretazioaren hautaketa

Taula honetan ikus daiteke hirugarren aukera gehien aukeratutakoa izan dela. Guztira, %41ak (26) hautatu zuen aukera hau, eta %36ak (23) lehenengoa. Hirugarren aukera maila konbentzionalen kokatzen ditu neska-mutilak, besteei asetzeko eta hauen itxaropenak betetzeko nahia dutenak.

5.2.1. GENEROA

Hau aipatu ondoren, taldekako emaitzak aipatuko dira. Lehenengo generoaren emaitzekin hasita.

5. taulan ikus daitekeen moduan, besteen gainetik oso nabarmena da neskek hautatutako aukera hirugarrena izan dela, guztira %56ak (18) aukeratuta, %22ren (7) kontra lehenengo aukera hartu dutela. Emaitza horiek azpimarratzekoak dira; izan ere, ikus daitekeenez, batezbestekotik dezente urruntzen dira, eta, horrela, haien maila morala gehiago garatzen dute.

Mutilen artean, ordea, emaitza oso desberdina izan da. Hauek gehien hautatutako aukera lehenengoa izan da, maila aurre-konbentzionalan kokatzen diena. Argi ikusten den moduan, aukera hau %50ak (16) hartu du eta hirugarren aukera bakarrik %25ak (8). Horiek ere aipatzeko dira, mediatik urruntzen baitira, baina oraingoan ez dute euren maila neskekin gertatzen den bezala igotzen, maila morala jaisten, baizik.

Beraz, generoaren aldetik desberdintasuna handia ez dago, ez da hori gertatzen garapen mailetan. Hauen aldea azpimarratzekoa da gehienak maila konbentzionalan kokatzen baitira.

5.2.2. KIROLAREN IZAERA

Generoaren aldetik analizatuta, orain kirolaren izaeraren emaitzekin jarraituko da. Bakarkako eta taldeko kirola praktikatzan dutenen artean emaitzen arabera, sozializazioari zer interpretazioa ematen dioten komentatuko da.

5. taulan ikus daitekeen moduan, bakarkako kirola praktikatzan dutenen artean, lehenengo eta hirugarren aukera neska-mutil kopuru berdina hautatu zuten bakoitza (%42a, hau da, 8). Taldeko kirolean, berriz, ez da hori gertatzen. Bertan, lehenengo aukera %42a (8) hartu zuten eta %37a (7) hirugarrena. Azken hauen garapen moralaren maila aukeraketa honekin jaitsiz.

5.2.3. HAURREN PRAKTIKATZEA

Haurren praktikatzea analizatzen jarraituko dugu kirolari eta ez kirolariek.

5. taulan behatuta, Konturatu gaitezke bi talde horiek maila aurre-konbentzionalarekiko duten aldea nahiko zabala dela. Hemen aukera hori gehien aukeratu dutenak kirolariak izan dira, hauek %42a (38tik 16) izanik. Nahiz eta mediatik asko ez urrundu, honek kalte egiten dio bere maila moralari, jaitsi egiten baitu. Kirolik egiten ez dutenek, ordea, aukera hau %27ak (26tik 7) hautatu zuten.

Maila konbentzionalan berriz, hauen desberdintasuna ez da nabarmenegia. Badirudi kirola egiten ez dutenak gizartearen interpretazioari dagokionez, aurreratuago daudela.

5.2.4. GALDETEGIAREN BIGARREN ATALA

Sozializazioaren interpretazioarekin amaitzeko, ikerketaren bigarren galderaren emaitzak laburki aipatuko dira.

5.2.4.1. BESTEEN NAHIAK ASETU

Generoa	Aurre-konbentzionala		Konbentzionala	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila
	%23	%29	%77	%71
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%16	%28	%84	%72
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%22	%32	%78	%68
Orokorra	%25		%75	

6. taula: Besteen nahiak asetu

6. taula honetan ikusten den bezala, bi mailen arteko aldea oso handia da. Batez ere, bi alde nabarmendu behar dira: banakako kirola egiten dutenak (%16 maila aurre-konbentzionalean eta %84 maila konbentzionalean), maila moralari dagokionez batezbestekoa baino aurreratuago daudela ikus daiteke. Kirolik egiten ez dutenei (%32 maila aurre-konbentzionalean eta %68 maila konbentzionalean), kontrakoa gertatzen zaiela ikus daiteke. Hauek media baino atzeratuago daude gainerakoen nahiak bete nahi izatean.

5.2.4.2. NORBEREKOIKERIA

Generoa	Aurre-konbentzionala		Konbentzionala	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila
	%87	%90	%13	%10
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%89	%72	%11	%28
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%89	%88	%11	%12
Orokorra	%87		%13	

7. taula: Norberekoikeria

Taula honetan ikus daiteke neska-mutilen maila orokorra nahiko baxua dela, inkesten emaitzen arabera %87 berekoiak baitira. Galdera honetan zigorak saihesteko galderan pasatzen den gauza bera gertatzen da, aurrerago aipatuko ditugunak.

Azpimarratzekoa da talde kirola egiten duten haurrak aurreratuago daudela alderdi horretan (%72 maila aurre-konbentzionalean eta %28 konbentzionalean), berekoikeriaren ehunekoa batezbestekoaren portzentajea baino txikiagoa baita, haien maila morala hobetuz.

5.2.4.3. ENPATIA

	Aurre-konbentzionala		Konbentzionala	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila
Generoa	%35	%48	%65	%52
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%37	%33	%63	%67
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%35	%52	%65	%48
Orokorra	%40		%60	

8. taula: Enpatia

Enpatiari dagokionez bi mailen arteko aldea egon arren, desberdintasun hori ez da oso nabarmena, 8. taulan ikus dezakegun bezala. Baina gainerako emaitzetan bezala, badira bi gauza nabarmentzeko modukoak: mutilen emaitza (%48 maila aurre-konbentzionalean eta %52 konbentzionalean) eta ez kirolarien emaitza (%52 maila aurre-konbentzionalean eta %48 konbentzionalean). Generoaren aldaerari dagokionez, nahiz eta asko ez izan, batezbestekotik urruntzen da, eta garapen moralak atzeratuta uzten du; ez kirolariei, ordea, mediatik dezente gehiago urruntzen da, eta, hala, alde handia geratzen da sedentarioen eta kirolarien artean, atzean uzten lehen horien maila moralak.

5.3. GALDERA NAGUSIEN EMAITZA TOTALA

Atal honetan egingo dena hurrengoak izango da: bi galdetegiaren emaitzak hartuta, zati eta aldaera bakoitzaren ehuneko osoa aterako dugu, oro har konparatu ahal izateko, eta ez galdera bakoitza bere aldetik. Hori egin ondoren, aldaera bakoitzean lortutako emaitzak alderatuko ditugu, eta lan honetako aurreko puntuetan aipatutako helburuekin eta hipotesiekin alderatuko ditugu, ondorio labur batzuk ateratzeko.

Beraz, bi galdetegiaren galdera nagusia kontuan edukiz, hurrengoak izan dira ateratako emaitzak:

	1. aukera		2. aukera		3. aukera	
	Neska	Mutila	Neska	Mutila	Neska	Mutila
Generoa	%22	%48	%23	%19	%55	%33
Kirol mota	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa	Bakarkakoa	Taldekoa
	%29	%34	%21	%16	%50	%50
Praktikatzea	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria	Kirolaria	Ez kirolaria
	%32	%40	%18	%25	%50	%35
Orokorra	%35		%21		%44	

9. taula: Guztien garapen moralaren maila

9. taulan ikus daitekeen moduan, ikertutako haur guztien artean %44a (28) maila konbentzionalean kokatzen da eta %35a (22) maila aurre-konbentzionalean.

5.3.1. GENEROA

Gehienbat, nesken garapen moralaren maila konbentzionala da, %55a (17) bertan kokatzen da, eta bakarrik %22a (7) maila aurre-konbentzionalean. Mutilen kasuan, berriz, gehienak maila aurre-konbentzionalean kokatzen dira, zehazki %48a (15), eta bakarrik %33a (10), maila konbentzionalean. Hauek aipatzekoak dira mediatik nahiko urrunduko egiten direlako, eta bi mailen arteko desberdintasuna nabaria delako. Orokorrean mutil kopuruaren ia erdia maila aurre-konbentzionalean kokatzen da.

Ikerketa honen helburua nesken eta mutilen artean arlo kognitiboan eta sozialean, pentsamendu morala aztertuz, ea desberdintasuna dagoen aztertzea zen. Taulak aztertuz, ikus daiteke guztira desberdintasun izugarria dagoela bi generoen artean. Bien arteko desberdintasuna %22koa izan da, neskak burua izanda. Horregatik, egindako ikerketa kontuan hartuta, pentsamendu moralean neskek mutilek baino goi mailako garapena dutela ondorioztatu daiteke. Aurretik alderdi honetan nire hipotesia generoaren aldetik desberdintasun handirik ez zegoela zen. Baina ikusi bezala, ikerketa honen emaitzak analizatuta esan liteke badirudiela nesken eta mutilen artean aldea dagoela, eta, beraz, ez nengoen zuzen nire hipotesian.

5.3.2. KIROLAREN IZAERA

9. taulan, bakarkako kirolarien artean maila konbentzionala gailentzen duela ikus daiteke, honetan %50a (9) kokatuta, eta bakarrik %29a (5) maila aurre-konbentzionalean. Bestalde, taldeko kirola praktikatzan dutenen artean, %34a (6) maila aurre-konbentzionalean kokatzen da, eta berriz ere %50a (9) maila konbentzionalean.

9. taulan agertzen diren emaitzak ikusita nabari da bakarkako kirola eta taldeko kirola praktikatzan dutenen arteko emaitzak nahiko parekoak direla. Galdera nagusi bakoitzaren grafiko honetan ikus daitekeen moduan, maila konbentzionalean kokatzen diren bi talde hauetako neska-mutilen kopurua berdina da. Baina maila aurre-konbentzionalean taldeko kirola praktikatzan dutenen kopurua handiagoa da banakako kirola egiten dutenekin konparatuz. Beraz, honekin ondorioztatu daiteke bakarkako kirola praktikatzan dutenen neska-mutilak pixka bat aurreratuagoak daudela besteekin konparatuz, maila aurre-konbentzionalean kopuru gutxiago direlako.

Hau izan daiteke agian gizarteak eta telebistak erakusten dutenarengatik, haur askok ospetsu hauen portaerak imitatzen dituztelako. Baita izan daiteke, bi kirol mota hauen barne-logika oso desberdina delako. Bakarkako kirola praktikatzen dutenek, arlo psikomotorrean dabilzate denbora oro. Dena den, ez da gauza bera gertatzen taldeko kirolean, hauek etengabe jendearekin egoten baitira, kirol soziomotorea praktikatzen dute. Horren barruan hainbat aldagai daude: lankidetza, aurkaritza eta lankidetza-aurkaritza. Eta honegatik izan beharko luke, beraz, kirol kolektiboa praktikatzen duten hurrek dezente aurreratuago egon beharko lukete gizartearen interpretatzeko moduari dagokionez, horrela euren maila morala areagotuz. Bigarren hipotesian aipatzen den moduan, zuzen nengoen, nahiz eta nik uste bi talde hauen aldea askoz ere handiagoa izango zela, baina maila konbentzionalen kokatzen diren haur kopurua berdina da, beraz zuzen nengoen. Hala ere, nire pentsamendua aldatu egin da.

5.3.3. HAURREN PRAKTIKATZEA

Bukatzeko, kirolari eta ez kirolarien arteko desberdintasun orokorra interpretatuko da eta ondorio batzuk aterako dira.

Kirolarien artean, 9. taulan ikus daitekeen moduan, %50a (14) maila konbentzionalen kokatzen da eta bakarrik %32a (8) maila aurre-konbentzionalen kokatzen da. Bestalde, ez kirolarien artean %35a (9) maila konbentzionalen kokatzen da eta %42a (10) maila aurre-konbentzionalen. Gehienbat azken honetako maila konbentzionalen kokatzen den kopurua nahiko nabarmena da mediatik nahiko urruntzen baita ikertutakoaren arabera.

Honekin lotuta, hirugarren helburua aktibitate fisikoa egitera ohituta dauden haurren eta sedentarioak diren haurren garapen moralaren desberdintasuna aztertzea zen. Ikerketa honetan ezin da zehazki hau frogatu kirola egiten ez duten neska-mutilak kirola egiten dutenek baino kopuru gutxiago direlako. Horregatik, ateratako emaitzak eta ondorioak ez dira %100 fidagarriak. Baina ikerkuntza honetako emaitzak behatuta, kirolariak goi mailako garapenean daude ez kirolariekin alderatuz. Lehenengo taldearen emaitzak ikusita %50a maila konbentzionalen daude, eta ez kirolarien %35a bakarrik. Bestalde, maila aurre-konbentzionalen, kirolarien %32a eta ez kirolarien %40a. Bertan ikus daiteke desberdintasuna oso nabaria dela. Beraz, ondorioztatu daiteke agian kirola egiten duten neska-mutilek goi mailako garapena dutela sedentarioekin konparatuz.

6. ONDORIOAK

Emailtzak behin ikusita eta hauen interpretazio xume bat eginda, bertan hipotesien baieztapena egingo da, baita galdera nagusien konklusioak konpondu daitezzen hainbat proposamen ere.

6.1. HIPOTESIAK BAIEZTATZEA

1. hipotesia: Generoak ez du zerikusirik haurraren garapen moralean.

Nesken garapen moralaren maila mutilena baino altuagoa dela analizatu zen. Beraz, ondorioztatu dezakegu egoera hauek, gutxi gorabehera, bat datozela galdera nagusiekin eta neskek goi-mailako garapena dutela mutilek baino.

Horien garapena orekatzen saiatzeko, ikastetxeetan egin daitekeen proposamen bideragarri bat honako hau izango litzateke: patio orduetan haur guztiek gauza berberetara jolasten saiatzea, horrela uneoro bereizketarik ez izateko. Horretarako, joko gidatuak edo joko-proposamenak prestatu ahal izango lirateke. Haur guztiek sarbide librea izango lukete, balio eta arlo berberak modu berean garatu ahal izateko.

2. hipotesia: Nahiz eta Turielek taldeko kirolariek garapen altuagoa dutela esan, kontrakoa gertatzen da.

Bakarkako kirola eta taldeko kirola praktikatzen dutenen artean antzekoa gertatzen da. Galdera nagusian, maila konbentzionalari dagokionez, bien ehunekoak berdina izan arren, maila aurre-konbentzionalan taldeko kirolari gehiago daude bakarkakoak baino. Beraz, gutxigatik bada ere, ondorioztatu daiteke bakarkako kirolariak goi-mailako garapenean daudela.

Hau hobetu ahal izateko eta bi taldekatze hauen haurrek garapen-maila moral berdina edo antzekoa izateko, hurrengo irtenbidea proposatzen dut: haur bat kirol batean sartzen denean, kirol honen estrategiekin eta arauekin hasi beharrean, interesgarriagoa da balioak eta errespetua irakastea eta gizartean barneratzen hastea. Horrela, haurrek euren ingurua ulertu eta kirola ikasiko dute, dagoeneko balio batzuk izanda.

3. hipotesia: Kirolariek sedentarioek baino garapen-maila morala altuagoa dute.

Kirola praktikatzen dutenen eta sedentarioen artean galdera nagusietan nahiko desberdintasuna dagoela ikusita, bigarren atal honetan hau baieztatzen da, kirolarien garapen moralaren maila altuagoa da besteei baino.

Hortaz, kirolaren balio pedagogikoak duen garrantzia azpimarratzekoa da. Beraz, interesgarria izango litzateke hurrei bultzatzea kirola praktikatzera haien garapen morala aurrera joan dadin.

6.2. HAUSNARTZEKO BESTE ZEINBAIT ONDORIO

Beste ondorioak atera dira ikerketaren bigarren zati honetan. Zigorra saihestu eta egoismoaren egoeratan oso nabarmenak izan dira erantzun negatiboak. Agian, hau izan daiteke, arau sozialak oso markatuak daudelako eta umeei txikitatutako ideia hauek oso barneratuak dituztelako; honetaz libratzeko, prozesu luze batetik pasa behar dira. Hau apurtzeko, konfiantzazko giroa bermatzea eta helduok hau lortzen laguntzea ezinbestekoa izango litzateke. Baita izan liteke, agian, ondo irakurri ez zutelako edota azkar bukatzeko edozein gauza erantzun zutelako. Hau dela eta, ikerketa honen emaitzak ez dira guztiz fidagarriak, hau eredu praktikoa batekin konparatu beharko litekeelako.

Berri positiboa da sedentarioen kopuru txikia lortu izana, izan ere, bizitza aktibo bat eramateak bizitza kalitate hobea dakarrelako, nahiz eta honen ondorioz ikerketa hain fidagarria hauen artean oreka ez delako lortu. Beraz, guk, irakasle garen aldetik, jarduera fisikoren bat egiten duten haurrak gero eta gehiago izatea lortu behar dugu, jarduera horrek duten garrantzia eta onurak erakutsiz, haien gustuetara eta interesetara hurbilduz.

Bestalde, aipatzeko da bakarkako kirola praktikatzen dutenen artean, neskak mutilak baino gehiago direla eta taldeko kirolean kontrakoa. Hau, beharbada, gizarteak eta komunikabideak erakusten duten genero-rolengatik izan daiteke. Askok ezagunagoak dira gizonezkoen kirolariak talde kirolean, telebistan eta gainerako komunikabideetan (batez ere futbola), kirol horietan mutilak gehienbat erakusten baitituzte. Generoaren aldetik talde kirolean alde nabaria dago, batez ere, bietan inbertitutako baliabide ekonomikoaren desberdintasuna itzela baita (Muñoz, Campos, Toro, & de Los Fayos, 2012).

Ekonomia alde batera utzita, genero-rolak atzean uztea gure lana da. Genero-rol horiek saihesten saiatzeaz gain, gure inguruan nagusiki ezagunak direnak baino kirol gehiago irakatsi

daitezke, haurrek ezagutzen ez dituzten kirol alternatibo ugari baitaude. Horiek aurkituz gero, neska-mutilek kirolez aldatu, eta, horrela, lehen aipatutako rol horiek apurtuko lirateke.

Arestian aipatu bezala, bi generoen arteko aldea handia da. Hori ez litzateke gertatu behar, haurrek adin bera baitute, eta, printzipioz, garapen moralean garrantzia ez da gizabanakoaren generoa, honek duen adina baizik. Hori lehen esandakoagatik horrela izan daiteke: gizarteak edo komunikabideek ezarritako rolen ondorioz, gizonek taldeko kirol gehiago praktikatzen dute, eta emakumeek, banakakoa. Badirudi frogatu dela ikerketa honetan jarduera fisikoa egitea garrantzitsua dela garapenerako, eta, beraz, neskak eta mutilak talde berdinetan elkartu litezkete, eta, horrela, kirol mistoko taldeak eginez. Horretarako, positiboa litzateke hurrei kirol alternatiboak irakastea, lehen esan dudan bezala.

Zigorrak saihesteari eta egoismoari dagokienez, galderak oso argi ez zeudela izan daiteke. Baita ere helduok gauza hauei garrantzi asko ematen ez diegulako eta askotan arauak guztiz bete behar direla erakutsi digutenez, nahiz eta askotan gure printzipioen kontra joan, haurrek hauek betetzen dituztela ziurtatzeko, zigorrak jartzen dizkiegu. Horregatik, haur gehienek zigorrak saihestu nahi dituzte edozein gauza eginda. Honako hau aldatu beharrekoa da: haien printzipioak garrantzitsuagoak direlako eta hauek haien interes eta gizartearen interpretazio propioa sortu behar dituztelako.

Ilido beretik, ikerketa honi bukaera emateko, gustatuko litzaidake ondorengo galderetan hausnartzea: posible al litzateke haurren autonomia bultzatzea, arauak eta portaerak haiekin negoziatuz, desobeditzeagatik zigortu ordez arau finko batzuk ezarriz? Hala ere, hau lortzeko ez da beharrezkoa irakasleak ikasleei emandako konfiantza-oinarri bat ematea?

7. HOBKUNTZA PROPOSAMENAK

7.1. MUGAK

Hobekuntza-proposamenak aipatu baino lehen, ikerketa honetan hainbat muga egon direla esan beharrekoa da. Alde batetik, ikastetxe edo talde batzuk baino ez edukita, zaila izan da alderdi bakoitzean haur kopurua orekatzea eta kopuru onargarri bat lortzea, ateratako emaitzak ikerketa on batetik ezin hobeak izan zitezen.

Hau guztia kontuan izanik, ikerketa hau hobetzeko ondorengo proposamenak egiten dira:

- Lagin gehiago eskuratzea ikerketaren emaitza fidagarriagoak izan daitezen.
- Adin desberdinetako neska-mutilak ikertzea. Modu honetan, hauen garapen-maila moralak konpara daitezke.
- Aipatutako aktibitate fisiko guztiak hobeto aztertu eta guztiak federatuta dauden ala ez estudiatu.

7.2. HURRENGO IKERKETAK

Ikerketa honi etorkizun batean jarraitu ezker, hurrengo gauzak hobetuko edo gehituko nituzke:

- Ikerketa honetan egindako galdetegia balidatuko nuke. Nahiz eta Gómez-ek (2004) egindako inkestan oinarritu eta soilik hau euskaratu eta aldatu haurrentzako egokia izan zedin, hurrengo batean inkesta balioztatuko nuke, eta ziur aski galderaren bat gehiago argituko nuke nahasgarria izan ez dadin.
- Inkestak pasatu ondoren, dilema moralak dituzten saio praktiko batzuk egingo nituzke triangulazioa lortu ahal izateko. Modu honetan ikusiko nuke haurrek nola erreakzionatzen duten eta inkestetan egia esaten duten edo egingo luketenaren kontrakoa egiten duten.
- Ikerketa haur berdinekin egitea denbora luzez. Honela, garapen moralak haurren bilakaerarekin, izaerarekin edo maila sozio-ekonomikoarekin zerikusia duen ikertuko genuke.
- Kirolak sailkatzerako orduan, kontuan hartzea kirol desberdinak eta ikertzea ea hauen artean desberdintasuna dagoen. Adibidez taldeko kirolen artean colbol eta futbola praktikatzten dutenen artean ea garapen moralari dagokionez desberdintasuna dagoen.

8. ERREFERENTZI BIBLIOGRAFIKOA

Agüero-SanJuan, S. (2015). El concepto de hacer trampa en el deporte organizado. Un inventario temático de problemas. *FairPlay, Revista de Filosofía, Ética y Derecho del Deporte*, 3(2), 155-181.

Almagiá, E. B. (1987). El desarrollo moral: una introducción a la teoría de Kohlberg. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 19(1), 7-18.

Del Canto, E., & Silva, A. S. (2013). Metodología cuantitativa: abordaje desde la complementariedad en ciencias sociales. *Revista de Ciencias Sociales*, (141), 25-34.

Elorrieta-Grimalt, M. P. (2012). Análisis crítico de la educación moral según Lawrence Kohlberg. *Educación y educadores*, 15(3), 497-512.

Freud, S. (1923). *El yo y el ello. Obras completas*. Buenos Aires: Amorrortu.

Garoz Puerta, I. (2005). El desarrollo de la conciencia de regla en los juegos y deportes. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y el Deporte*, (19), 238-269.

Gómez, J. D. (2004). *Religiosidad, razonamiento moral y valores de los jóvenes universitarios del campus de Álava* (Doctoral dissertation, Universidad del País Vasco-Euskal Herriko Unibertsitatea).

González, A. M. (2000). Ética y Moral. Origen de una diferencia conceptual y su trascendencia en el debate ético contemporáneo. *Anuario Filosófico*, (33), 797-832.

Iturra, G. O., Goic, C. E., Astete, E. P., & Jara, M. O. (2012). Habilidades sociales y rendimiento académico: una mirada desde el género. *Acta colombiana de Psicología*, 15(2), 21-28.

Kohlberg, L. (1982). Estadios morales y moralización. El enfoque cognitivo-evolutivo. *Infancia y aprendizaje*, 5(18), 33-51.

Kohlberg, L. (1992). *Psicología del desarrollo moral* (Vol. 2). Bilbo: Desclée de Brouwer.

Mathiesen, M. E., Castro Yáñez, G., Merino, J. M., Mora Mardones, O., & Navarro Saldaña, G. (2013). Diferencias en el desarrollo cognitivo y socioemocional según sexo. *Estudios pedagógicos (Valdivia)*, 39(2), 199-211.

Muñoz, A. P., Campos, J. M. L., Toro, E. O., & de Los Fayos, E. J. G. (2012). Programa para el desarrollo de actitudes de igualdad de género en clases de educación física en escolares. *Educación XX1*, 15(2), 271-291.

Parlebas, P. (1993). Didáctica y lógica de las actividades físicas deportivas. *Educación física y deporte*, 14(1), 9-26.

Parlebas, P. 2003. *Elementos de sociología del deporte*. Málaga: Unisport.

Piaget, J. (1977). *El criterio moral en el niño*. Barcelona: Fontanella.

Piaget, J., & Inhelder, B. (1978). *Psicología del niño*. Madrid: Morata.

Ramírez, W., Vinaccia, S., & Suárez, G. R. (2004). El impacto de la actividad física y el deporte sobre la salud, la cognición, la socialización y el rendimiento académico: una revisión teórica. *Revista de estudios sociales*, (18), 67-75.

Sáez de Ocáriz Granja, U. (2011). Conflictos y educación física a la luz de la praxiología motriz. Estudio de caso de un centro educativo de primaria (Doctoral dissertation, Universitat de Lleida).

Sáez de Ocáriz, U. S., & Lavega, P. (2013). Transformar conflictos en educación física en primaria a través del juego. Aplicación del índice de conflictividad. *Cultura y Educación*, 25(4), 549-560.

Sánchez Gómez, M. C. (2015). La dicotomía cualitativo-cuantitativo: posibilidades de integración y diseños mixtos. *Campo Abierto. Revista de Educación*, 11-30.

Turiel, E. (1983). *El conocimiento social. Moralidad y convención*. Madrid: Síntesis.

Wayne, D. W. (1978). *Tus Zonas Erróneas (Técnicas audaces, pero sencillas para dominar los esquemas erróneos de tu conducta)*. Madrid: Grijalbo.

236/2015eko Dekretua (Heziberri 2020). Euskal Autonomia Erkidegoko Oinarritzko Hezkuntzako Curriculum. Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kultura saila.

9. ERANSKINAK

1. ERANSKINA

'JUGANDO AL ATLETISMO'

TEMPORADA 2019-2020

ORGANIZA: FEDERACIÓN ALAVESA DE ATLETISMO

NORMATIVA

- **FECHA, LUGAR y HORARIOS.** Las jornadas se realizarán en las instalaciones municipales de Mendizorrotza:
 - 1ª Jornada, sábado 14/12/2019, Módulo Cubierto, 17:00h-18:30h.
 - 2ª Jornada, sábado 14/03/2020, Aire Libre, 16:45h-18:15h.
- **CATEGORÍAS:** Prebenjamín (2012-2013), Benjamín (2010-2011) y Alevín (2008-2009)
- **INSCRIPCIÓN.** Todos los/as deportistas que quieran participar deben estar dados de alta en la Campaña de Deporte Escolar 2019-2020 de la Diputación Foral de Álava, en la actividad de Atletismo. Las inscripciones se tramitarán a través de la web atletismoescolarfaa.blogspot.com, hasta las 24:00 horas del miércoles anterior a la competición.
- **CONFIRMACIÓN.** Los/as participantes deberán confirmar hasta 40 minutos antes del comienzo de la jornada. Se entregarán dorsales a los/as atletas dados de alta en la actividad Atletismo Iniciación -el dorsal únicamente será válido para dicha jornada-. Los/as atletas dados de alta en Diputación en la actividad Atletismo Competición deben llevar el dorsal de la temporada.
- **EQUIPOS:**
 - Cada equipo estará formado por un mínimo de 5 deportistas y podrán ser mixtos (categoría, sexo y entidad); para la agrupación por edades los/as nacidos/as entre 2013 y 2011 podrán formar equipo, los/as nacidos/as entre 2008 y 2010 podrán formar equipo.
 - Ningún participante podrá pertenecer a dos equipos.
 - Cada equipo estará designado por un número (1, 2, 3, ...) y estarán distribuidos por grupos de edad. En cada grupo habrá un mínimo de 2 equipos y un máximo de 4.
 - En el grupo donde haya algún equipo con un participante menos, uno de los componentes de dicho equipo deberá repetir prueba ordenadamente hasta completar las repeticiones iguales al resto de los equipos.
- **PRUEBAS A REALIZAR.**
 - ESTACIÓN de CARRERAS: Relevos 10mx10m con obstáculo y con recogida y deposición de objeto; Relevos 20mx20m por parejas; 400m./800m. - en el módulo todos/as los/as participantes correrán 400m.
 - ESTACIÓN de SALTOS: Saltos Laterales con obstáculo durante 15 segundos.
 - ESTACIÓN de LANZAMIENTOS: Lanzamiento de vortex-diana en pared.
 - ESTACIÓN de GRAN PRIX: Carrera de Relevos con Gymkhana.

Todos los grupos dispondrán de 5 minutos de calentamiento en cada prueba; el orden de las pruebas se dará a conocer el mismo día de la competición.

- **SISTEMA DE PUNTUACIÓN:**
 - Estación de Carreras y Gran Prix: se cronometrarán redondeando el tiempo a la décima de segundo superior. El equipo que menos tiempo haya empleado obtendrá "n" puntos como "n" equipos participantes en el grupo, el segundo que menos tiempo haya empleado obtendrá "n-1" puntos, ...y así sucesivamente.
 - Estación de Saltos: se contabilizarán el número de saltos realizados por cada componente del equipo durante los 15 segundos, y se sumarán dichos saltos como puntos para el equipo. El equipo que más puntos obtenga obtendrá "n" puntos como "n" equipos participantes en el grupo, el segundo equipo con más puntos obtendrá "n-1" puntos, y así sucesivamente.

- **Estación de Lanzamientos:** se sumarán el número de puntos obtenidos por cada componente del equipo. El equipo que más puntos obtenga obtendrá "n" puntos como "n" equipos participantes en el grupo, el segundo equipo con más puntos obtendrá "n-1" puntos, y así sucesivamente.

En el caso de que dos o más equipos empaten a puntos en una prueba, se sumarán los puntos de los equipos empatados y se dividirán entre el número de equipos empatados, asignando el mismo número de puntos a cada uno de los equipos.

El equipo vencedor será el equipo que consiga mayor número de puntos del sumatorio de las pruebas. Cuando dos o más equipos empaten a puntos, se clasificará primero el equipo que haya obtenido más primeros puestos del total de las pruebas; en caso de seguir empatados se contabilizarán los segundos puestos, y así sucesivamente.

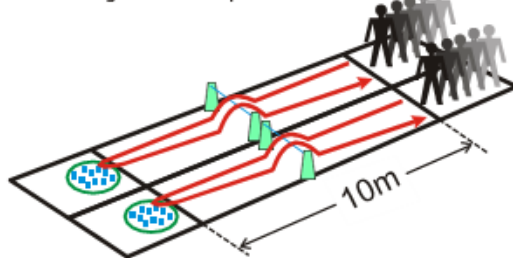
PENALIZACIÓN: El equipo será penalizado restándole 5 puntos en la puntuación final, cada vez que algún componente del equipo interfiera o moleste al resto de participantes. En la Estación de Lanzamientos se aplicará esta penalización cada vez que algún componente del equipo entre en la zona de caída una vez comenzada la competición. Cada prueba podrá tener sus propias penalizaciones -especificadas en el desarrollo de las mismas-.

DESARROLLO DE LAS PRUEBAS

1. • RELEVO DE 10mX10m con 1 valla a 20 cm CON RECOGIDA Y DEPOSICIÓN DE OBJETO

La prueba será cronometrada. Cada equipo se colocará en fila y el/la primera componente saldrá a la orden del juez de la prueba. Recorrerá una distancia de 10 m. con 1 valla a 20 cm, y recogerá un objeto al final del trayecto; el objeto deberá trasladarlo al lugar de partida apoyado en su cabeza - puede ayudarse con las manos para que no se le caiga-; tocará la mano al segundo/a de la fila para que éste/a salga y se colocará al final de la fila -el objeto debe permanecer encima de la cabeza hasta que sea devuelto a su lugar de origen-. Todos/as los/as componentes de cada equipo realizarán la misma acción, y cuando le vuelva a tocar al primero/a que salió depositará el objeto en el mismo lugar de donde lo recogió.

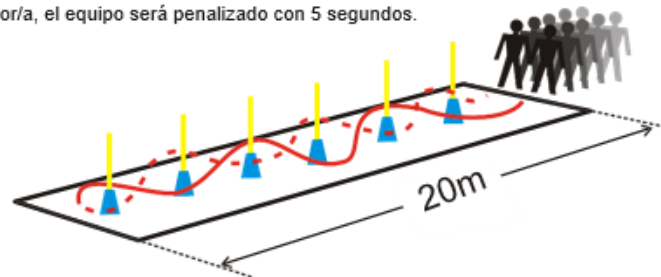
PENALIZACIONES. El equipo será penalizado sumando 1 segundo al tiempo realizado, cada vez que algún componente del equipo derribe la valla o retire de su cabeza el objeto portado -una vez recogido y antes de depositarlo-; al componente del equipo que le toque correr, esté pisando la línea de salida; al componente del equipo que empiece a correr antes de que su compañero/a le toque la mano; por cada objeto depositado que quede fuera de la zona marcada para ello. En el caso de que el objeto se lance para "encestar" en la zona marcada, en lugar de depositarlo, el equipo será penalizado sumando 5 segundos al tiempo realizado.

2. • RELEVO DE 20mX20m POR PAREJAS.

La prueba será cronometrada. Cada equipo se colocará en dos filas en la misma calle. Los componentes del equipo deberán correr por parejas dados de la mano - en caso de ser impares, uno/a de los/as componentes de la primera pareja será también componente de la última pareja. Cada pareja recorrerá una recta de 20 m. en sentido de ida y vuelta sorteando los pivotes - no pueden soltarse de la mano. La primera pareja saldrá a la orden del juez de la prueba y al regresar se colocarán al final de la fila; será el/la entrenador/a responsable del equipo quién dará la orden de salida a la siguiente pareja.

PENALIZACIONES. El equipo será penalizado sumando 1 segundo al tiempo realizado, cada vez que alguna pareja se suelte de las manos durante el recorrido o estén pisando la línea de salida cuando les toque correr. En el caso de que alguna pareja salga antes de la orden del/a entrenador/a, el equipo será penalizado con 5 segundos.

3. • 400 m./800 m. - en el módulo todos/as los/as participantes correrán 400 m.

La prueba será cronometrada. Todos/as los/as componentes del mismo equipo correrán juntos. Los prebejamines y benjamines correrán 400 metros, y los alevines 800 metros (se permitirá correr a los benjamines nacidos/as en 2009 los 800m si están en el mismo equipo con alevines)

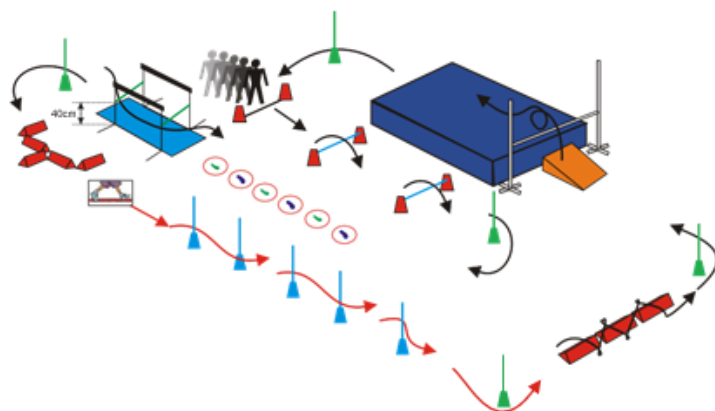
El tiempo logrado por el equipo será la media del tiempo obtenido por el/la primer/a corredor/a más el tiempo de/al último/a corredor/a.

Si la actividad se realiza en el Módulo Cubierto, todos/as los/as participantes correrán 400 m., y la prueba se realizará en último lugar. Se colocarán conos a lo largo de la recta de 100m realizando la carrera en recorrido de ida y vuelta dos veces.

4. • GRAN PRIX

La prueba será cronometrada. El equipo se colocará en fila y el primer/a componente saldrá a la orden del juez de la prueba. El circuito consistirá en: saltar 2 vallas, correr introduciendo 1 pie dentro de cada aro, pasar por debajo de las vallas-puente, completar la cadena de saltos. - ambos pies deben saltar a la vez-, realizar marcha en zigzag, realizar saltos laterales -ambos pies deben saltar a la vez-, saltar en plinton y realizar voltereta hacia delante (con/sin manos), pasar la colchoneta corriendo; será el/la entrenador/a responsable del equipo quién dará la orden de salida a la siguiente componente -cuando el/la componente que ha salido delante haya pasado por debajo de las vallas-puente-. El crono se parará cuando el último componente ponga un pie en el suelo al bajar de la colchoneta.

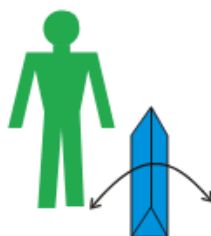
PENALIZACIONES. El equipo será penalizado sumando 1 segundo al tiempo realizado, cada vez que al componente del equipo que le toque correr, esté pisando la línea de salida; por cada salto que no se realice con ambos pies al mismo tiempo - la categoría prebenjamín puede iniciar el salto con una pierna siempre que al terminarlo ambos pies estén en contacto con el suelo a la vez y antes de

iniciar el siguiente salto; en la zona de aros, cada vez que el apoyo del pie quede fuera del aro. En el caso de que algún/a componente salga antes de la orden del/a entrenador/a o en la zona de marcha realice carrera a pie, el equipo será penalizado sumando 5 segundos al tiempo realizado.

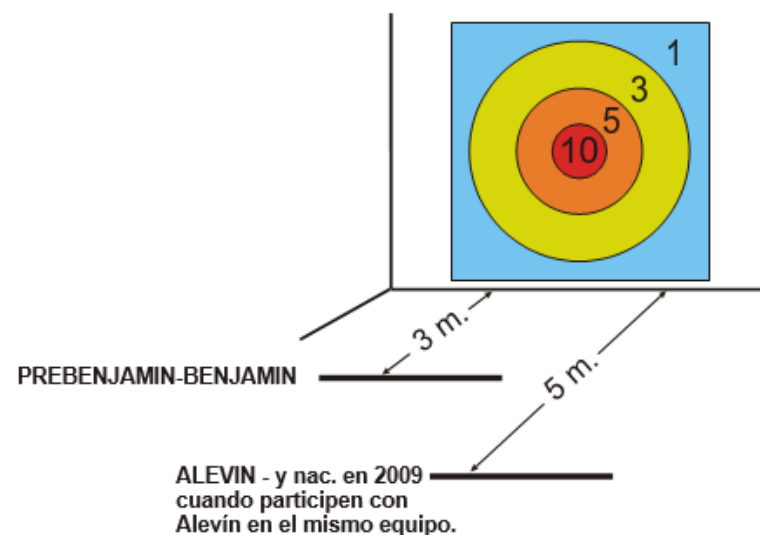
5 · SALTOS LATERALES CON AMBOS PIES A LA VEZ SOBRE OBSTÁCULO A 15 CM DURANTE 15 SEGUNDOS.

Se contabilizarán el número de saltos realizados durante 15 segundos. Varios componentes realizarán la prueba a la vez. Comenzarán a saltar a la orden del juez de la prueba. La posición inicial será colocándose a uno de los lados del obstáculo, y se procurará caer con ambos pies a la vez a un lado y otro del otro obstáculo. Para contabilizar un salto como válido, ambos pies deben estar en contacto con el suelo simultáneamente antes de iniciar el siguiente salto. La puntuación de cada equipo será el resultado de sumar el número de saltos conseguidos por cada componente. El/la deportista que derribe algún obstáculo durante la prueba deberá colocarlo en su posición inicial para continuar saltando; podrá ser ayudado por los/as componentes de su equipo.

6 · LANZAMIENTO DE VORTEX-DIANA EN PARED.

Cada componente realizará 2 intentos consecutivos. El lanzamiento será de libre ejecución y la puntuación se otorgará al primer toque del vortex en la diana - no rebotes-. La puntuación del equipo será la suma de las puntuaciones obtenidas por cada uno/a de los/as componentes del equipo. **PENALIZACIONES.** El equipo será penalizado sin sumar puntos cada vez que el componente que esté lanzando pise la línea de lanzamiento o la traspase durante la ejecución del lanzamiento. El equipo será penalizado restando la mayor puntuación conseguida por el/la componente del equipo, si durante la prueba algún/a componente entra en la zona de caída sin estar autorizado/a.

2. ERANSKINA

Neska ez kirolaria

Kaixol!

Nire izena Miren Aristizabal Albistur da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikaslea naiz eta Lehen Hezkuntzako ikasketak amaitzeko lan bat egiten ari naiz.

Lan honetarako zuen laguntza behar dut, horregatik eskatuko dizuet mesedez hurrengo galdeketak adi irakurtzea eta zintzotasunez erantzutea. Ziur nago oso ondo egingo duzuela! Eta noski, geroz eta adiago egon, geroz eta azkarrago bukatuko duzue 😊

INKESTA ANONIMOA DA! EZ JARRI ZURE IZENA!

Galdeketak bete ahal izateko:

1. Egoera edo istorio bat irakurri beharko duzu.
2. Galderak erantzun. Galdera hauen erantzunak aukeratzeko, agertzen diren erantzunetatik gehien konbentzitzen zaituen erantzuna borobildu beharko duzu.
3. Garrantzi maila. Irakurritako egoera edo istorioarekin lotuta, idatzita dauden egoerak zuk uste duzun garrantzia maila taulatxoan X bat egin
4. Irakasle edo monitoreari galdeketak entregatu!

Baina galdeketak hasi aurretik, mesedez, hurrengo taulatxoan bete erantzun zuzena borobilduz:

Zure sexua:	☒ Neska	☐ Mutila	☐ Beste bat
Zenbat urte dituzu:	☒ 10	☐ 11	☐ 12
Kirola praktikatzen duzu?	☐ Bai	☒ Ez	
Erantzuna baietz bada, ze kirol praktikatzen duzu?			

Mila esker eta opor zoriontsuak pasa!

Galdeketa 1

Ane zigortuta izan da 5 aste patora irten gabe. Baina aste bat pasata ihes egin zuen. Ihes egiterakoan, matematiketan oso azkarra zenez, bere kideei laguntza eskaintzera, aukeratu zuen, baita patioan ikusten zuen zaborra jasotzera. Oso gustura egiten zituen bere "lan" berriak eta bere laguntza hartzen zuten ikasle guztiak oso pozik zeuden bere laguntzarekin. Baina bat batean, Aitor, Aneren kide bat, konturatu zen Anek bere zigorretik ihes egin zuela.

Zuk uste Aitor irakasleei abisuan jarri behar ziela Anek ihes egin zuela?

Bai, Anek ihes egin du eta ez du zigorra bete.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Ez, nahiz eta Anek ihes egin, hau laguntzen ari da eta honekin egin zuen gauza txarra orekatzen da.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Anek denbora nahikoa eduki du pertsona ona dela erakusteko.			X		
Zigorak beti bete behar dira.				X	
Anek arauak bete ez ditunez, zigorra luzatuko da.			X		
Beste ikasleek ez dute abisatu Anek ihes egin duela.		X			

Galdeketa 2

Josuk lan bat egin behar zuen, eta nota oso ona ateratu nahi zuen. Horretarako, klasekide azkar batekin elkartu nahi zen. Ainhoa topatu zuen klasekide azkarrena bezala, baina hau ez zen bere laguna. Nahiz eta Josuk ez izan arazorik Ainhoarekin, Josuren lagunak bazuten, beraz honekin elkartu ezker, Josuk lagunak galdu zitzaizkeen. Ainhoak Josuri lana elkarrekin egiteko proposatu zionean, Josuk beste kide bat zuela erantzun zion. Baina hori gezurra zen, Josuk ez zuen inolr Ainhoa bezain azkarra aurkitu.

Zein izango liteke aukera hoberena Josurentzat?

Ainhoarekin lana egitea nahiz eta bere laguna ez izan, hau oso azkarra baitzen eta Josuk nota ona ateratu nahi zuen.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Beste kide batekin lana egitea, nahiz eta nota hain ona ez ateratu, bere lagunak mantendu nahi zituelako.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Gutxizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Ainhoa eta Josu ez dira lagunak.		X			
Josuren lagunak arazoak dituzte Ainhoarekin.			X		
Josuk nota oso ona ateratu nahi zuen.		X			
Josuk ez du Ainhoa bezain azkarra den inolr aurkituko.			X		
Josuk bere lagunak galtzea.		X			

Mutila ez kirolaria

Kaixo!

Nire izena Miren Aristizabal Albistur da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikaslea naiz eta Lehen Hezkuntzako ikasketak amaitzeko lan bat egiten ari naiz.

Lan honetarako zuen laguntza behar dut, horregatik eskatuko dizuet mesedez hurrengo galdeketak adi irakurtzea eta zintzotasunez erantzutea. Ziur nago oso ondo egingo duzuela! Eta noski, geroz eta adiago egon, geroz eta azkarrago bukatuko duzue 😊

INKESTA ANONIMOA DA! EZ JARRI ZURE IZENAI

Galdeketak bete ahal izateko:

1. Egoera edo istorio bat irakurri beharko duzu.
2. Galderak erantzun. Galdera hauen erantzunak aukeratzeko, agertzen diren erantzunetatik gehien konbentzitzen zaituen erantzuna borobildu beharko duzu.
3. Garrantzi maila. Irakurritako egoera edo istorioarekin lotuta, idatzita dauden egoerak zuk uste duzun garrantzia maila taulatxoan X bat egin
4. Irakasle edo monitoreari galdeketak entregatu!

Baina galdeketak hasi aurretik, mesedez, hurrengo taulatxoa bete erantzun zuzena borobilduz:

Zure sexua:	Neska	Mutila	Beste bat
Zenbat urte dituzu:	10	11	12
Kirola praktikatzen duzu?	Bai	Ez	
Erantzuna baietz bada, ze kirol praktikatzen duzu?			

Mila esker eta opor zoriontsuak pasa!

Galdeketa 1

Ane zigortuta izan da 5 aste patoria irten gabe. Baina aste bat pasata ihes egin zuen. Ihes egiterakoan, matematiketan oso azkarra zenez, bere kideei laguntza eskaintzera, aukeratu zuen, baita patioan ikusten zuen zaborra jasotzera. Oso gustura egiten zituen bere "lan" berriak eta bere laguntza hartzen zuten ikasle guztiak oso pozik zeuden bere laguntzarekin. Baina bat batean, Aitor, Aneren kide bat, konturatu zen Anek bere zigorretik ihes egin zuela.

Zuk uste Aitor irakasleei abisuan jarri behar ziela Anek ihes egin zuela?

Bai, Anek ihes egin du eta ez du zigorra bete.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Ez, nahiz eta Anek ihes egin, hau laguntzen ari da eta honekin egin zuen gauza txarra orekatzen da.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Anek denbora nahikoa eduki du pertsona ona dela erakusteko.			X		
Zigorak beti bete behar dira.		X			
Anek arauak bete ez dituenek, zigorra luzatuko da.			X		
Beste ikasleek ez dute abisatu Anek ihes egin duela.			X		

Galdeketa 2

Josuk lan bat egin behar zuen, eta nota oso ona atera nahi zuen. Horretarako, klasekide azkar batekin elkartu nahi zen. Ainhoa topatu zuen klasekide azkarrena bezala, baina hau ez zen bere laguna. Nahiz eta Josuk ez izan arazorik Ainhoarekin, Josuren lagunak bazuten, beraz honekin elkartu ezkeru, Josuk lagunak galdu zitzaizkeen. Ainhoak Josuri lana elkarrekin egiteko proposatu zionean, Josuk beste kide bat zuela erantzun zion. Baina hori gezurra zen, Josuk ez zuen inor Ainhoa bezain azkarra aurkitu.

Zein izango liteke aukera hoberena Josurentzat?

Ainhoarekin lana egitea nahiz eta bere laguna ez izan, hau oso azkarra baitzen eta Josuk nota ona atera nahi zuen.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Beste kide batekin lana egitea, nahiz eta nota hain ona ez atera, bere lagunak mantendu nahi zituelako.
--	----------------------------------	--

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Ainhoa eta Josu ez dira lagunak.			X		
Josuren lagunak arazoak dituzte Ainhoarekin.		X			
Josuk nota oso ona atera nahi zuen.				X	
Josuk ez du Ainhoa bezain azkarra den inor aurkituko.			X		
Josuk bere lagunak galtzea.				X	

Kaixo!

Nire izena Miren Aristizabal Albistur da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikaslea naiz eta Lehen Hezkuntzako ikasketak amaitzeko lan bat egiten ari naiz.

Lan honetarako zuen laguntza behar dut, horregatik eskatuko dizuet mesedez hurrengo galdeketak adi irakurtzea eta zintzotasunez erantzutea. Ziur nago oso ondo egingo duzuela! Eta noski, geroz eta adiago egon, geroz eta azkarrago bukatuko duzue 😊

INKESTA ANONIMOA DA! EZ JARRI ZURE IZENA!

Galdeketak bete ahal izateko:

1. Egoera edo istorio bat irakurri beharko duzu.
2. Galderak erantzun. Galdera hauen erantzunak aukeratzeko, agertzen diren erantzunetatik gehien konbentzitzen zaituen erantzuna borobildu beharko duzu.
3. Garrantzi maila. Irakurritako egoera edo istorioarekin lotuta, idatzita dauden egoerak zuk uste duzun garrantzia maila taulatxoan X bat egin
4. Irakasle edo monitoreari galdeketak entregatu!

Baina galdeketak hasi aurretik, mesedez, hurrengo taulatxoa bete erantzun zuzena borobilduz:

Zure sexua:	☒ Neska	☐ Mutila	☐ Beste bat
Zenbat urte dituzu:	☒ 10	☐ 11	☐ 12
Kirola praktikatzen duzu?	☒ Bai	☐ Ez	
Erantzuna baietz bada, ze kirol praktikatzen duzu?			Coollball

Mila esker eta opor zoriontsuak pasa!

Galdeketa 1

Ane zigortuta izan da 5 aste patioa irten gabe. Baina aste bat pasata ihes egin zuen. Ihes egiterakoan, matematiketan oso azkarra zenez, bere kideei laguntza eskaintzera, aukeratu zuen, baita patioan ikusten zuen zaborra jasotzera. Oso gustura egiten zituen bere "lan" berriak eta bere laguntza hartzen zuten ikasle guztiak oso pozik zeuden bere laguntzarekin. Baina bat batean, Aitor, Aneren kide bat, konturatu zen Anek bere zigorretik ihes egin zuela.

Zuk uste Aitor irakasleei abisuan jarri behar ziela Anek ihes egin zuela?

Bai, Anek ihes egin du eta ez du zigorra bete.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Ez, nahiz eta Anek ihes egin, hau laguntzen ar da eta honekin egin zuen gauza txarra orekatzen da.
--	----------------------------------	--

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Anek denbora nahikoa eduki du pertsona ona dela erakusteko.	X				
Zigorak beti bete behar dira.		X			
Anek arauak bete ez dituenek, zigorra luzatuko da.			X		
Beste ikasleek ez dute abisatu Anek ihes egin duela.			X		

Galdeketa 2

Josuk lan bat egin behar zuen, eta nota oso ona ateratu nahi zuen. Horretarako, klasekide azkar batekin elkartzu nahi zen. Ainhoa topatu zuen klasekide azkarrena bezala, baina hau ez zen bere laguna. Nahiz eta Josuk ez izan arazorik Ainhoarekin, Josuren lagunek bazuten, beraz honekin elkartzu ezker, Josuk lagunak galdu zitzaizkeen. Ainhoak Josuri lana elkarrekin egiteko proposatu zionean, Josuk beste kide bat zuela erantzun zion. Baina hori gezurra zen, Josuk ez zuen inor Ainhoa bezain azkarra aurkitu.

Zein izango liteke aukera hoberena Josurentzat?

Ainhoarekin lana egitea nahiz eta bere laguna ez izan, hau oso azkarra baitzen eta Josuk nota ona ateratu nahi zuen.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Beste kide batekin lana egitea, nahiz eta nota hain ona ez ateratu, bere lagunak mantendu nahi zituelako.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Ainhoa eta Josu ez dira lagunak.	X				
Josuren lagunek arazoak dituzte Ainhoarekin.	X				
Josuk nota oso ona ateratu nahi zuen.	X				
Josuk ez du Ainhoa bezain azkarra den inor aurkituko.	X				
Josuk bere lagunak galtzea.	X				

Mutila taldeko kirola

Kaixo!

Nire izena Miren Aristizabal Albistur da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikaslea naiz eta Lehen Hezkuntzako ikasketak amaitzeko lan bat egiten ari naiz.

Lan honetarako zuen laguntza behar dut, horregatik eskatuko dizuet mesedez hurrengo galdeketak adi irakurtzea eta zintzotasunez erantzutea. Ziur nago oso ondo egingo duzuela! Eta noski, geroz eta adiago egon, geroz eta azkarrago bukatuko duzue 😊

INKESTA ANONIMOA DA! EZ JARRI ZURE IZENA!

Galdeketak bete ahal izateko:

1. Egoera edo istorio bat irakurri beharko duzu.
2. Galderak erantzun. Galdera hauen erantzunak aukeratzeko, agertzen diren erantzunetatik gehien konbentzitzen zaituen erantzuna borobildu beharko duzu.
3. Garrantzi maila. Irakurritako egoera edo istorioarekin lotuta, idatzita dauden egoerak zuk uste duzun garrantzia maila taulatxoan X bat egin
4. Irakasle edo monitoreari galdeketak entregatu!

Baina galdeketak hasi aurretik, mesedez, hurrengo taulatxoa bete erantzun zuzena borobilduz:

Zure sexua:	Neska	Mutila	Beste bat
Zenbat urte dituzu:	10	11	12
Kirola praktikatzen duzu?	Bai	Ez	
Erantzuna baietz bada, ze kirol praktikatzen duzu?	Futbola ⚽		

Mila esker eta opor zoriontsuak pasa!

Galdeketa 1

Ane zigortuta izan da 5 aste patoria irten gabe. Baina aste bat pasata ihes egin zuen. Ihes egiterakoan, matematiketan oso azkarra zenez, bere kideei laguntza eskaintzera, aukeratu zuen, baita patioan ikusten zuen zaborra jasotzera. Oso gustura egiten zituen bere "lan" berriak eta bere laguntza hartzen zuten ikasle guztiak oso pozik zeuden bere laguntzarekin. Baina bat batean, Aitor, Aneren kide bat, konturatu zen Anek bere zigorretik ihes egin zuela.

Zuk uste Aitor irakasleei abisuan jarri behar ziela Anek ihes egin zuela?

Bai, Anek ihes egin du eta ez du zigorra bete.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Ez, nahiz eta Anek ihes egin, hau laguntzen ari da eta honekin egin zuen gauza txarra orekatzen da.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Anek denbora nahikoa eduki du pertsona ona dela erakusteko.	✓				
Zigorak beti bete behar dira.	✗				
Anek arauak bete ez dituenek, zigorra luzatuko da.	✓				
Beste ikasleek ez dute abisatu Anek ihes egin duela.	✗				

Galdeketa 2

Josuk lan bat egin behar zuen, eta nota oso ona atera nahi zuen. Horretarako, klasekide azkar batekin elkartu nahi zen. Ainhoa topatu zuen klasekide azkarrena bezala, baina hau ez zen bere laguna. Nahiz eta Josuk ez izan arazorik Ainhoarekin, Josuren lagunak bazuten, beraz honekin elkartu ezkeru, Josuk lagunak galdu zitzakeen. Ainhoak Josuri lana elkarrekin egiteko proposatu zionean, Josuk beste kide bat zuela erantzun zion. Baina hori gezurra zen, Josuk ez zuen inor Ainhoa bezain azkarra aurkitu.

Zein izango liteke aukera hoberena Josurentzat?

Ainhoarekin lana egitea nahiz eta bere laguna ez izan, hau oso azkarra baitzen eta Josuk nota ona atera nahi zuen. ☒	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Beste kide batekin lana egitea, nahiz eta nota hain ona ez atera, bere lagunak mantendu nahi zituelako.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Ainhoa eta Josu ez dira lagunak.				☒	
Josuren lagunak arazoak dituzte Ainhoarekin.					☒
Josuk nota oso ona atera nahi zuen.	☒				
Josuk ez du Ainhoa bezain azkarra den inor aurkituko.	☒				
Josuk bere lagunak galtzea.					☒

Kaixo!

Nire izena Miren Aristizabal Albistur da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikaslea naiz eta Lehen Hezkuntzako ikasketak amaitzeko lan bat egiten ari naiz.

Lan honetarako zuen laguntza behar dut, horregatik eskatuko dizuet mesedez hurrengo galdeketak adi irakurtzea eta zintzotasunez erantzutea. Ziur nago oso ondo egingo duzuela! Eta noski, geroz eta adiago egon, geroz eta azkarrago bukatuko duzue 😊

INKESTA ANONIMOA DA! EZ JARRI ZURE IZENA!

Galdeketak bete ahal izateko:

1. Egoera edo istorio bat irakurri beharko duzu.
2. Galderak erantzun. Galdera hauen erantzunak aukeratzeko, agertzen diren erantzunetatik gehien konbentzitzen zaituen erantzuna borobildu beharko duzu.
3. Garrantzi maila. Irakurritako egoera edo istorioarekin lotuta, idatzita dauden egoerak zuk uste duzun garrantzia maila taulatxoan X bat egin
4. Irakasle edo monitoreari galdeketak entregatu!

Baina galdeketak hasi aurretik, mesedez, hurrengo taulatxoa bete erantzun zuzena borobilduz:

Zure sexua:	☒ Neska	☐ Mutila	☐ Beste bat
Zenbat urte dituzu:	☐ 10	☒ 11	☐ 12
Kirola praktikatzen duzu?	☒ Bai	☐ Ez	
Erantzuna baietz bada, ze kirol praktikatzen duzu?			Atletismoa

Mila esker eta opor zoriontsuak pasa!

Galdeketa 1

Ane zigortuta izan da 5 aste patiora irten gabe. Baina aste bat pasata ihes egin zuen. Ihes egiterakoan, matematiketan oso azkarra zenez, bere kideei laguntza eskaintzera, aukeratu zuen, baita patioan ikusten zuen zaborra jasotzera. Oso gustura egiten zituen bere "lan" berriak eta bere laguntza hartzen zuten ikasle guztiak oso pozik zeuden bere laguntzarekin. Baina bat batean, Aitor, Aneren kide bat, konturatu zen Anek bere zigorretik ihes egin zuela.

Zuk uste Aitor irakasleei abisuan jarri behar zuela Anek ihes egin zuela?

Bai, Anek ihes egin du eta ez du zigorra bete.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Ez, nahiz eta Anek ihes egin, hau laguntzen ari da eta honekin egin zuen gauza txarra orekatzen da.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Anek denbora nahikoa eduki du pertsona ona dela erakusteko.			X		
Zigorak beti bete behar dira.	X				
Anek arauak bete ez dituenek, zigorra luzatuko da.					X
Beste ikasleek ez dute abisatu Anek ihes egin duela.					X

Galdeketa 2

Josuk lan bat egin behar zuen, eta nota oso ona atera nahi zuen. Horretarako, klasekide azkar batekin elkartu nahi zen. Ainhoa topatu zuen klasekide azkarrena bezala, baina hau ez zen bere laguna. Nahiz eta Josuk ez izan arazorik Ainhoarekin, Josuren lagunek bazuten, beraz honekin elkartu ezker, Josuk lagunak galdu zitzakeen. Ainhoak Josuri lana elkarrekin egiteko proposatu zionean. Josuk beste kide bat zuela erantzun zion. Baina hori gezurra zen, Josuk ez zuen inor Ainhoa bezain azkarra aurkitu.

Zein izango liteke aukera hoberena Josurentzat?

Ainhoarekin lana egitea nahiz eta bere laguna ez izan, hau oso azkarra baitzen eta Josuk nota ona atera nahi zuen.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Beste kide batekin lana egitea, nahiz eta nota hain ona ez atera, bere lagunak mantendu nahi zituelako.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Ainhoa eta Josu ez dira lagunak.					X
Josuren lagunek arazoak dituzte Ainhoarekin.	X				
Josuk nota oso ona atera nahi zuen.	X				
Josuk ez du Ainhoa bezain azkarra den inor aurkituko.					X
Josuk bere lagunak galtzea.					X

Mutila bakarkako kirola

Kaixol!

Nire izena Miren Aristizabal Albistur da. Euskal Herriko Unibertsitateko ikaslea naiz eta Lehen Hezkuntzako ikasketak amaitzeko lan bat egiten ari naiz.

Lan honetarako zuen laguntza behar dut, horregatik eskatuko dizuet mesedez hurrengo galdeketak adi irakurtzea eta zintzotasunez erantzutea. Ziur nago oso ondo egingo duzuela! Eta noski, geroz eta adiago egon, geroz eta azkarrago bukatuko duzue 😊

INKESTA ANONIMOA DA! EZ JARRI ZURE IZENA!

Galdeketak bete ahal izateko:

1. Egoera edo istorio bat irakurri beharko duzu.
2. Galdera^x erantzun. Galdera hauen erantzunak aukeratzeko, agertzen diren erantzunetatik gehien konbentzitzen zaituen erantzuna borobildu beharko duzu.
3. Garrantzi maila. Irakurritako egoera edo istorioarekin lotuta, idatzita dauden egoerak zuk uste duzun garrantzia maila taulatxoan X bat egin
4. Irakasle edo monitoreari galdeketak entregatu!

Baina galdeketak hasi aurretik, mesedez, hurrengo taulatxoa bete erantzun zuzena borobilduz:

Zure sexua:	Neska	Mutila	Beste bat
Zenbat urte dituzu:	10	11	12
Kirola praktikatzen duzu?	Bai	Ez	
Erantzuna baietz bada, ze kirol praktikatzen duzu?	eskupilota eta atletismoa		

Mila esker eta opor zoriontsuak pasa!

Galdeketa 1

Ane zigortuta izan da 5 aste patiora irten gabe. Baina aste bat pasata ihes egin zuen. Ihes egiterakoan, matematiketan oso azkarra zenez, bere kideei laguntza eskaintzera, aukeratu zuen, baita patioan ikusten zuen zaborra jasotzera. Oso gustura egiten zituen bere "lan" berriak eta bere laguntza hartzen zuten ikasle guztiak oso pozik zeuden bere laguntzarekin. Baina bat batean, Aitor, Aneren kide bat, konturatu zen Anek bere zigorretik ihes egin zuela.

Zuk uste Aitor irakasleei abisuan jarri behar ziela Anek ihes egin zuela?

Bai, Anek ihes egir du eta ez du zigorra bete.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Ez, nahiz eta Anek ihes egin, hau laguntzen ari da eta honekin egin zuen gauza txarra orekatzen da.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Anek denbora nahikoa eduki du pertsona ona dela erakusteko.		X			
Zigorak beti bete behar dira.		X			
Anek arauak bete ez ditunez, zigorra luzatuko da.			X		
Beste ikasleek ez dute abisatu Anek ihes egin duela.					X

Galdeketa 2

Josuk lan bat egin behar zuen, eta nota oso ona atera nahi zuen. Horretarako, klasekide azkar batekin elkartu nahi zen. Ainhoa topatu zuen klasekide azkarrena bezala, baina hau ez zen bere laguna. Nahiz eta Josuk ez izan arazorik Ainhoarekin, Josuren lagunak bazuten, beraz honekin elkartu ezker, Josuk lagunak galdu zitzakeen. Ainhoak Josuri lana elkarrekin egiteko proposatu zionean, Josuk beste kide bat zuela erantzun zion. Baina hori gezurra zen, Josuk ez zuen inor Ainhoa bezain azkarra aurkitu.

Zein izango liteke aukera hoberena Josurentzat?

Ainhoarekin lana egitea nahiz eta bere laguna ez izan, hau oso azkarra baitzen eta Josuk nota ona atera nahi zuen.	Ez dakit / Ez dut erantzun nahi.	Beste kide batekin lana egitea, nahiz eta nota hain ona ez atera, bere lagunak mantendu nahi zituelako.
--	----------------------------------	---

Galderak

Garrantzi maila

	Guztizkoa	Asko	Nahikoa	Pixka bat	Ezer ez
Ainhoa eta Josu ez dira lagunak.					X
Josuren lagunak arazoak dituzte Ainhoarekin.			X		
Josuk nota oso ona atera nahi zuen.	X				
Josuk ez du Ainhoa bezain azkarra den inor aurkituko.	X				
Josuk bere lagunak galtzea.			X		

3. ERANSKINA

HAUR HEZKUNTZA ETA LEHEN HEZKUNTZA GRADUAK

KONFIDENTZIALTASUN KONPROMISOA

Miren Aristizabal Albistur, 44571755D NAN-a duena, Hezkuntza eta Kirol Fakultateko ikaslea, 2019 / 2020 ikasturtean.

Lehen Hezkuntza Graduako Gradu Amaierako Lana burutuko dut 2019ko irailetik 2020ko uztailaren bitartean.

Eta niregana helduko balira informazio konfidentzialak, pertsonen edo familiartekoen datuak, edo tentuzko informazioa oro har, eskola, ikasleria edo eskola komunitatearekin zerikusia duena,

AGINTZEN DUT:

- Ez dudala zabalduko, ezta erabiliko ere ahoz, idatziz edo beste edozein modutan ere.

- Ez dudala egingo ikasleen argazkirik, grabaziorik, ikastegi barruan ezta kanpoan ere.

HORREGATIK, ONARTZEN DUT:

1/1996 Lege Organikoa, urtarilaren 15ekoa, Adingabearen Babes Juridikoari buruzkoaren arabera, konpromiso hauek ez betetzea delitua izan daitekeela, eta dagokion prozedura juridikoa ekarriko lukeela, batez ere adingabeen ohorea, pribatutasuna eta irudiaren kalterako denean.

Nire onespeneren lekuko, sinatzen dut dokumentu hau

Vitoria / Gasteizen 2019ko azaroaren 29an.

Sinatua:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Miren', with a horizontal line underneath.